

DOMOLJUB

Dopise in spise sprejema uredništvo »Domoljub«. — Telefon 25-49. Prostor ene drobne vrstice v inseratnem delu stane 10 Din. — Naročnina: Stane 38 Din za celo leto, za inozemstvo 60 Din. Posamezna številka 1 Din. Inserate in reklamacije sprejema u p r a v a »Domoljub«. — Telefon 29-92

Kaj je to za tolake?

(Nekaj misli za pripravo na evhar. kongres.)

Puščava je imela veliko vlogo v zgodovini božjega kraljestva. Vsi veliki božji možje so v njej dozorevali za svoja velika poslanstva: Mozes, Elija, Janez Krstnik. »Samota je duševna hrana.« Samota puščava je pripravljala na razgovor z Bogom.

Izraelsko ljudstvo se je rešilo egiptovske auznosti. Prehod skozi Rdeče morje je bilo sanj zmagozlasvje: na obeh straneh so stali valovi, kakor trdni zidovi. A kaj, ko pa se je sdaj pred njimi razprostirala puščava: brez drevja, brez trave, brez vode, brez vsakršnega sadu. Če so bili rešeni pogina v valovih, je sedaj pretil pogin v bedi in gladi. Zdi se, da je vsa teža situacije ležala na Mozesovih ramenih, ko so se začeli oglašati očitki: »Zakaj nismo umrli v Egiptu, kjer smo sedeli pri polnih loncih mesa; zakaj sta nas peljala v to puščavo?« — Morebiti je tudi na Mozesovih ustnih ležalo vprašanje: »Kje naj kupimo kruha, da vse nasitimo?« Dvamilijonska karavana to ni malenkost!

Zalostni položaj ljudstva opravičuje njegovo malodušnost. Človek je pač siromak brez trdne opore zaupanja in pomoči od zgoraj. Pa že prihaja tolažba: »Jutri boste videli slavo Gospodovo.« In ko je napačilo jutro, je bila božja miza že pripravljena: »To je kruh, ki vam ga Gospod daje v hrano.« razloži Mozes. »Manhu — kaj je to?« se čudi ljudstvo. Štirideset let dobiva to hrano od Gospoda.

Stoletja pozneje. Ljudske množice se zgrinjajo okoli Njega, ki mu je Mozes le iz daljave pot pripravljal. Po človeški razsodnosti ne morejo biti več brez hrane in zato vprašanje: »Kje naj kupimo kruha za vse te?« — »Deček je tu, ki ima pet ječmenovih kruhov in dve ribi; pa kaj je to za tolake?« — Kljub temu jim veli sesti, tem mnogostevilnim množicam in božji gospodar moli pred jedjo. Potem se prične delitev. — Kruha v rokah apostolov ne zmanjka; kruh in ribe zadoščajo za vse. Pa je božji gospodar varčen in ne pusti, da bi se uničili ostanki. Ko jih pobirajo, naberejo dvanajst jerbasov. To je kruh, ki ga Gospod daje.

Dve tisočletji sta minuli. Casi so prešli, a človeška usoda je ostala ista: življenje v puščavi. Skrb, beda, revščina. »Kje naj vzamemo kruha za tolake?« vprašuje marsikateri družinski oče zaskrbljen, ko se vrača z dela in ve, da otroci čakajo njega in — kruh. »Kje vzeti?« Zaupaj, le ne obupaj! Zaupanje: ta beseda je studenec v puščavi. Delaj, kakor da zavis vse od tebe, moli in zaupaj, kakor da pride vse od Boga!

Moderni ljudski osrečevalci bi pač radi to vero in to zaupanje ljudem iztrgali iz srca. Sejejo nevero in žanjejo nezadovoljstvo. Ohrani si pogum in zaupanje tudi v temnih urah! Božje oko te gleda. Božje očetovsko srce skrbi zate; zaupaj vanj!

Kako delajo?

Ze lani smo se pečali s silnim izrabljanjem našega ljudstva po tujem kapitalu. Tedaj smo govorili pred vsem o škodljivih posledicah, ki jih ima početje tujega kapitala na naš slovenski narod in zlasti še na naše kmetско ljudstvo.

Ker se za to prevažno vprašanje očividno nihče ne zmeni, moramo nadaljevati, kajti to je zadeva, ki veže naše ljudstvo tako globoko v meso, da se mu nihče ne sme izogniti, kdorkoli hoče imeti besedo pri vodstvu in reševanju javnih zadev. Če pogledamo zadnja leta naše časopise in poslušamo govornike na raznih zborovanjih in shodih, tedaj mora resni misleči poslušalec požreti polno praznega kloasanja o stvarih, pi pa prav nič ne brigajo, a nihče noče poseči v vprašanja, ki kriče naravnost v nebo. Sto in sto je takih vprašanj in mi se teden za tednom trudimo, da bi opozarjali nanje tiste, ki so poklicani in dolžni, da jih rešujejo in rešijo. Vprašanje tujega kapitala je le eno izmed takih vprašanj. Da pa ne bo kdo mislil, da so to le prazne besede, bomo prišli danes z globljimi dokazi.

Koliko je tujega kapitala v naši državi, je seveda nemogoče točno ugotoviti, a poznalci razmer trdijo, da ga je nad tri in pol milijarde dinarjev. Samo za delniške družbe je ugotovljeno, da ga je dve milijardi in 470 milijonov dinarjev, v resnici ga bo pa najbrž še več.

Od tega kapitala je 82.5% francoskega, 28.3% angleškega, 20.2% avstrijskega, 14.1% švicarskega, 12.1% češkega, 12.1% ameriškega, 10.1% belgijskega, 8.1% madjarskega, 8.2% nemškega in 2.8% italijanskega, ostanek pa odpade na Poljake, Švede itd. Torej jako pisana družba naših »prijateljev« in »sovražnikov«. Velika škoda je, da nimamo še zanesljivih podatkov o tem, kakšnim veram pripada ta kapital. V tem primeru bi gotovo izvedeli, da je vsaj polovica judovskega, ostanek pa zopet v prav znatni meri protestantovski.

Udeležba tujega kapitala v našem gospodarstvu bi sama po sebi še ne bila nobena škoda, kajti mi smo na gotovini tako revna država, da tuji kapital naravnost potrebujemo za dvig našega gospodarstva. Toda

proti čemur se upiramo, to je več kot nesramno izrabljanje našega ljudstva po tujem kapitalu. Na tisoče in tisoče naših mož in fantov, žena in deklet ve in okuša vsak dan na svoji koži, kakšne mezde plačujejo ti ljudje našemu delavstvu, dočim kujejo sami ogromne dobičke, ki jih izvažajo potem izven države.

Kaj in kako počno, so nam najzgovornejši dokaz karteli, ki so danes prave

Kaj je kartel? Rajnki dr. Krek je že davno pred vojno ravno v našem »Domoljubu« vodil silen boj proti njim. Le malo najstarejših naših brancev se bo tega še spominjalo. Kartel je pogodba n. pr. med tovarnami, ki izdelujejo iste stvari v to svrhu, da si med seboj ne konkurirajo, temveč podpirajo. To bi na prvi pogled še ne, bilo nikako zlo, ako bi karteli teh pogodb ne zlorabljali za izžemanje vseh, ki morajo dotične proizvode kupovati. V večini držav obstoje posebne postave glede kartelov, toda večina teh postav je mnogo, mnogo prešibkih in tudi izvajajo se mnogo, mnogo prepovršno in preslabotno. Zato imajo karteli lahko tako silno moč.

Pred kratkim smo omenili izvajanja odličnega gospodarskega strokovnjaka dr. Bajkiča, ki je na zadnjem občnem zboru Narodne banke povedal, da v nobeni državi na svetu niso cene kmetiskih pridelkov tako padle kot pri nas, na drugi strani pa da se cene industrijskih potrebščin niso nikjer tako malo znižale kot pri nas. Da ima to na kmetско gospodarstvo vprav usoden vpliv, menda čuti danes dovolj močno sleherni naš kmet. V tem tiči ravno vsa kriza našega kmetijstva, ker mora kmet silno drago plačevati vse, kar potrebuje, a svoje pridelke mora dati skoraj zastoj.

Zakaj so cene industrijskih izdelkov, torej kmetiskih potrebščin tako visoke? Prvi in najglavnejši vzrok tega so karteli, kajti velika večina industrije je kartelirana.

Kaj ti karteli danes z našim ljudstvom nemoteno počno, nam najzgovornejše dokazuje naš jugoslovanski sladkorni kartel. V Jugoslaviji obstoja 8 sladkornih tovarn, in sicer 2 državni in 6 zasebnih, ki so v rokah madjarskih in drugih Judov. Vseh teh osem tovarn je bilo do zadnjega časa povezanih v kartel, ki je natančno določal, po čem bodo kupovale tovarne od kmetov sladkorno peso, koliko sladkorja bo kaka tovarna izdelala in po katerih krajih ter po kakšnih cenah ga bo prodajala. Tako je kmet, pridelovalec sladkorne pese na milost in nemilost izročil kartelu, če hoče peso sploh prodati, posamezne tovarne pa sploh nimajo pri prodaji sladkorja sploh nobene konkurence in je torej tudi ljudstvo — sladkor je neobhodno potrebna ljudsko hranivo — na milost in nemilost izročeno kartelu, ki ta svoj monopol tudi res več kot nesramno zlorablja.

Pojdimo kar po vrsti. V vsaj srednji Ev

RAZGLED PO SVETU

Uspehi komunistične šole

ropi je cena sladkorne pese po okroglo 40 Din za 100 kg. Povsod — razen pri nas, kjer jo plačuje kartel le po 20—26 Din za 100 kg. Kmet jo je seveda prisiljen prodati, ker je kartel dogovorjen, da je nobena tovarna ne sme dražje plačati.

Izdelalo je teh 8 tovarn v letih 1919 do 1929 okroglo 50.000 vagonov sladkorja. Ker so si znale tovarne, oziroma kartel, preskrbeti, da je naložila država na uvoz tujega sladkorja po 3.85 Din carine za vsak kilogram, je bil uvoz od drugod sploh nemogoč in sedaj je počel kartel s cenami, kar je hotel. Uredili so si to zadevo gospodje tako, da so imele tovarne pri vsakem kilogramu po 3.37 Din dobička, kar znaša pri 50.000 vagonih eno milijardo in 727 milijonov dinarjev, od česar odpade samo na zasebne tuje kapitaliste eno milijardo in 295 milijonov dinarjev.

Ce upoštevamo, da so porabile tovarne okroglo 400.000 vagonov sladkorne pese, za katero so plačale kmetom okroglo 600 milijonov dinarjev manj nego je pa povprečna cena zanjo v srednji Evropi, je torej samo sladkorni kartel iztisnil iz našega ljudstva v 10 letih skoraj dve milijardi dinarjev.

Toda to še ni vse. Ker si je znal kartel ustvariti tak monopol, se mu ni bilo treba bati konkurence. Zato je kakovost našega sladkorja slabša nego drugod. Tako plačuje naše ljudstvo sladkor po 16 Din za 1 kg, namesto po 10 Din, kakor bi lahko bil in tako varstvena carina ni v prid napredku domače industrije, temveč podpira le izžemanje, ki ga izvršuje tuji kapital v našem ljudstvu. Prišli smo tako daleč, da revež sladkorja kupovati ne more več, temveč se mora zastrupljati z utihotapljenim saharinom ali pa piti grenke kavo.

Zakaj smo govorili o tem obširneje? Da pokažemo, kako delajo karteli, zakaj kmetški pridelki nimajo nobene cene in zakaj je vse, kar mora kmet kupovati, tako drago. Kartelirane namreč niso samo sladkorne tovarne, temveč skoraj vse, ki izdelujejo ravno najvažnejše potrebščine. Ko so vse cene skokoma padle pred par leti, je cementni kartel cene cementa zvišal za 2000 Din pri vagonu. Pred par leti naenkrat ni bilo mogoče dobiti v nobene železni trgovini železa za železobetona, toda velika železarna v Zenici pa je imela v skladišču ogromne množine. Toda če ga je hotel kdo pri njej naročiti, niti odgovora ni dobil. Zakaj? Ker je Zenica (v Bosni) že dobavila našemu trgu tistu množino, ki jo ji železni kartel dočela, a druge tovarne ga niso pravočasno dobavile. Železa se namreč sploh ne more naročiti naravnost v tovarni, temveč v kartelovi pisarni v Zagrebu. Z njegovimi cenami je slično kot s cenami sladkorja. Kartel za kvas je tako nesramno odiral ljudstvo, da je moralo pred par leti v Sloveniji poseči celo sodišče vmea. To odiranje je lahko vršil zato, ker je imel med drugim v rokah tudi jamstvo, da tekoma prihodnjih 6 let ne bo dovoljena nobena nova tovarna kvasa.

Tako bi lahko naštevati še naprej, a že ti primeri nam dovolj glasno pričajo, kakšen strašen gospodarski krvoes izžerava slednje gospodarske moči našega ljudstva in kako mu je zlasti nesrečni kmet izročena na milost in nemilost. Tu tiči oni protidržavni element, proti kateremu naj bi se borili tisti, ki imajo tako polna usta domoljubnih besed in cenčnih obljub. Ali so izvršili svojo dolžnost do slej in ali jo nameravajo v bodoče? R.

Dopisnik katoliškega lista »Kölnische Volkszeitung« je poslal svojemu listu iz Moskve značilen dopis o pogubonosnih učinkih komunistične vzgoje na mladino. V zadnjem času se je celo sovjetski tisk pritoževali proti duhu, ki je zavladal v komunistični šoli in v komunistični mladinski organizaciji Kom-somol. Sovjetski listi napadajo šolo in komunistično organizacijo, da ne vzgajata komunistični državi neoporečne mladine. Pojavi nemoralnosti, nediscipline, nerada se med mladino šindajše bolj množijo. Tisk se tudi vprašuje, kaj bo imela komunistična država od takšne mladine.

V komunističnem tisku se je v zadnjem času pojavila prav organizirana gonja proti

nezadostni vzgoji v šoli in v komunistični mladinski organizaciji. Listi kličejo po višji moralni vzgoji. Ta kritika v sovjetskem listu kaže, da pripravljata nova ukrepa glede mladinske vzgoje. »Za komunistične prosvete«, glasilo moskovskega prosvetnega komisarijata, priobčuje odkrito kritiko komunistične vzgoje. Ta kritika je bila pač dovoljena tudi iz razloga, ker ni list posebno razširjen. List priobčuje podobne kritike že dolgo časa. Iz teh kritik je razvidno, kako je podivjala mladina v komunističnih šolah. Učinki te vzgoje se vidijo tudi na zunaj. Učenci razbijajo šipe, klopi in luči. Smisla za snago ni več v šolah primanjkuje kurivo, samo kakih 60 odstotkov otrok obiskuje šolo.

KATOLIŠKA CERKEV

s Svarilo sv. očeta. Poročajo, da izide ob koncu aprila posebno pismo sv. očeta o miru in njegovih predpogojih. V njem bo poglavar katoliške Cerkve svaril narode pred novimi vojnami, ki bi uničile vso civilizacijo. Menda bo pismo najvažnejši dokument sv. stolice na vesoljni svet. Listi še poročajo, da bo papež v pismu posebej opozoril na to, da kot Kristusov namestnik na zemlji ne sme biti kriv očitka, da ni svaril človeštva k miru. V posebnem pismu pa bo gradil nezvestobo napram slovesno sprejetim mednarodnim pogodbam.

s Drobiz. Časopis »Osteuropa«, govoreč o srbskopravoslavni cerkvi, pravi, da ni hotela sprejeti novega koledarja, kakor sta to storili grška in romunska pravoslavna cerkev, in da

2.700.000 katoličanov je bilo preteklo leto na Kitajskem. — Francoski katoličani sami z lastnimi sredstvi vzdržujejo katoliške šole in zavode. V teku minulega leta so zbrali za katoliške šole samo v pariških farah nad en milijon frankov. V Franciji katoličani ustanavljajo katoliške šole brez posebnih zaprek.

ITALIJA

s Razno. Železniški progi St. Peter—Reka in Trst—Postojna sedaj elektrificirajo. Elektrifikacija mora biti končana do konca leta 1936. — Neki mladenič s Kanalskega na Gorškem, aktivni vojak, je v Abesiniji izgubil nogo. Na nekem pohodu skozi gozd ga je zadel zastrupljena pšica. Nogo so mu odrezali. — Šestnajsto obletnico ustanovitve fašja v Gorici so slovesno praznovali 23. marca. Pri tej

BANKA BARUCH

11, Rue Auber, Paris (9^e)

Odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu.

Vrši vse bančne posle najkulantneje.

Poštai uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše tekovne račune. BRUXELLES: No 2064-64 Bruxelles. FRANCIA: No 1117-64 Paris. HOLLANDIA: No 1425-06 Ned. Diam. LUXEMBOURG: No 9907 Luxembourg. Na zahtevo pošljemo brezplačno naše tek. naznanice

priliki so položili temeljni kamen za novo bolnišnico v Gorici, katera bo stala na šentpeterski cesti nasproti umobolnici. — Pri tekmal v teku v Trstu sta se odklovala Goričana Furlan in Gorjan. Njuni imeni pričata, da sta Slovenca. — Veliko povpraševanje po hrastovem lesu, katero se je zadnje mesece zatelo po Italiji, je imelo za posledico, da so začeli na vso moč sekati še ostale hrastove gozdove na Krasu. To bo seveda v prihodnosti za Kras velika škoda. — Dne 8. marca 1935 je v Rimu izšel dekret, da se ukine ozkotirna železnica, ki je toliko desetletij vezala Trst z Istrjo. 31. aprilom bo nehala voziti ter jo bo nadomestil avtobus.

AVSTRIJA

s Dve, tri iz Korotana. Pri Labudu je bil na meji od avstrijskih carinikov ustreljen kmečki fant z imenom Pungaršek iz ob meji ležeče jugoslovanske vasi Viča. Skušal je vtihotapiti v Avstrijo par konj. — V nedeljo, 24. marca so v St. Petru pri Celovcu odkrili spominsko ploščo prof. Jožetu Stefanu od pribliki 100 letnice njegovega rojstva. Stefan je bil Slovenec in se je mnogo udejstvoval tudi kot slovenski pesnik in pisatelj. — V Krivi Vrbi je zaklal tamošnji gostilničar Koch 455 kg težko svinjo. — V Hüttenbergu bodo pričeli spel z delom v železnih rudnikih. Železnice so obljubile znižano tarifo in dežela znižano doklado na plače. Nastavljenih bo 140 delavcev in 14 uradnikov. — Za sredo in četrtek, 27. in 28. marec je bil sklican koroški deželni zbor. — Dne 24. marca je zborovala v dvorani celovške občine domovinska zveza sudetskih Nemcev, odsek Celovec. Občlino je zastopal prof. Perkonig. Govornik je naglašal potrebo vsenarodne misli kot opore nemštva v inozemstvu. — Č. prov. Edvard Thurner je prevzel župnijo Greb, kloster. — Razpisani sta župniji Blače na Zili in Sv. Nikolaj na Dravi. — Pri Dobrli vasi je bil od neznancev obstreljen orožnik Pichler.

s Aeroplan je padel na šolo. V Madridu je strmoglavil iz zraka na neko šolo aeroplan, v katerem sta bila dva moža. Streha se je zdrobila. Pri tem sta bila ubita oba potnika in eden izmed šolskih otrok. Učiteljica in 12 učenk pa so dobile hude poškodbe.

KAJ JE NOVEGA

Zakaj je katoliško časopisje potrebno?

Odgovor: 1. Ker edino katoliško časopisje brani svobodo katoliške Cerkve v javnosti. 2. Ker se brez katoliškega časopisja v širokih narodnih slojih ne more okrepiti živa vera in se ne morejo ohraniti dobri, stari običaji. 3. Ker edino katoliško časopisje propoveduje in brani verske resnice. 4. Ker se brez katoliškega časopisja ne morejo katoliške organizacije braniti proti nasprotnikom, posebno v slučaju kakšnih zapletljivih. 5. Ker edino katoliško časopisje lahko da javnosti prave podatke o dogodkih, ki so v zvezi s Cerkvijo,

kakor n. pr. o misijonskem delu, o preganjanju katolištva, o svečanostih in podobnih pojavih v Cerkvi. 6. Ker je katoliško časopisje celo važnejše od katoliške šole. Zakaj katoliško časopisje prihaja v hiše vsaki dan in je torej v neprestani zvezi z narodom. 7. Ker edino katoliško časopisje lahko premaga nasprotno svobodnjakarsko in nevtralno listo. 8. Ker katoliško časopisje lahko govori tudi tam, kjer duhovnik ne more, to je na železnici, v gostilni, v uradu in v tovarni.

Kaj pa bojevniki?

Prošlo nedeljo bi se imel vršiti v Skočjanu pri Mokronogu volivni sestanek gosp. Vlad. Fabjančiča, bojevnika kandidata iz Ljubljane. Oblast pa je ta sestanek zabranila, iz formalnih razlogov. Na sestanek so prišli delegati osmih krajevnih organizacij. Ker sestanka ni bilo, so se sestali delegati skupin iz St. Ruperta, Skočjana, St. Jerneja, Kostanjevice, Cerkelj, Sv. Križa in Mokronoga (delegat iz Studenca je prej odšel) h kratki seji, na kateri so soglasno in z veliko odločnostjo sklenili tole:

»Delegati kraj. skupin St. Rupert, Skočjan, St. Jernej, Kostanjevica, Cerkije, Sv. Križ in Mokronog najodločneje protestiramo proti samovoljnemu delovanju Osrednjega izvršnega odbora »Bojat« in mu izrekamo nezaupnico.

Ne priznamo nikakega »Glavnega volivnega odbora« in vprašamo O. I. O., na kakšni podlagi se je isti konstituiral in kdo ga je izvolil?

Protestiramo proti pisanju »Preloma«, ki proti volji ogromne večine članstva propagira kandidatno listo za volitve v Narodne skupščino dne 5. maja, katere kandidatne liste ogromna večina članstva ne priznava in jo odklanja.

Protestiramo proti O. I. O. in pribijamo, da nima nihče drugi razen občnega zbora vseh skupin pravice sklepati o zadržanju Manstva pri volitvah v Narodne skupščino.

Zahtevamo, da se čimprej skliče zbor delegatov, na katerem se bo izvolil odbor, v katerega bomo imeli zaupanje, da bo delal po navodilih večine in ne manjšine članstva.

Zgoraj navedene skupine naprošajo vse tovariške skupine, ki soglašajo s temi zahtevami, da se v interesu poštenega gibanja obrnejo s kratkim dopisom do imenovanih skupin odnosno na skupino Sv. Križ (Kerin Fr.) in skupino St. Rupert pri Mokronogu (Ferdo Gospodarič).

Zanimivo je, da so te skupine napravile svoj odločni sklep na lastno pobudo. Za g. Fabjančiča je tedaj kar sreča, da se ni vršil napovedani volivni sestanek.

Podobno nastopajo skupine bojevnikov tudi po vseh drugih krajih. Povsod odločno odklanjajo diktaturo par ljudi v Ljubljani, ki hočejo proti volji članstva zavesti bojevnitvo v politične mlakuže. Dolžnost bojevnikov je, da s temi ljudmi, generali brez vojske, čim prej obračunajo!

— **Nosečim ženam in mladim materam** pripomore naravna »Franz-Josef« grenčica do urejenega delovanja želodca in črev. Glavni zastopniki novodobnega ženskega zdravilstva so preizkusili »Franz-Josef« vodo v pre mnogih slučajih kot brezizjemno naglo, zanesljivo in brez bolečin učinkujoče sredstvo

DROBNE NOVICE

Monopol za gračni promet v Albaniji je dobila neka italijanska družba.

Orožje uvaža v Abesinijo Nemčija.

Ostro borbo proti radijskim postajam so začele tvornice gramofonskih plošč v Angliji.

Umrli je slavni nemški igralec Aleksander Moissi.

16 milijard kilogramov papirja so izdelali preteklo leto v vseh državah sveta.

Nad 800.000 vojakov bo imela Italija pod orožjem od 1. aprila 1935.

294.670 ljudi šteje češko mesto Brno, ki je torej po velikosti drugo mesto v republici.

4275 ljudi je zaposlenih na čeških visokiholah.

Z ozirom na svetovni položaj je zvišala Romunija postavko za obrambo za 1 milijon dinarjev.

Za 75 milijonov funtov šterlingov bo baje kupila Italija od Francije otok Madagaskar.

202 milijona katoličanov je sedaj v Evropi. Med njimi si tudi ti. Glej, da ne samo na papirju!

200 katoliških listov v Poljski je vstopilo v tamošnjo »Zvezo katoliškega tiska«.

Pocajanja za sestavo nove vlade so se začela pri predsedniku španske republike.

V 22 jezikih širijo med svet novice in predavanja ruskosovjetske radio-postaje.

3 milijone lir za katoliško univerzo v Milanu so zbrali preteklo leto v Italiji.

62.000 železniških nesreč je bilo v letu 1934 v Rusiji.

Direktno letalsko zvezo uvedejo v kratkem med Kalifornijo (Amerika) in Kitajsko.

36 novih katoliških cerkva so zgradili v preteklem letu v Angliji.

20.000 ljudi je utonilo pri poplavi kitajske Rumene reke.

Opomba: vsa razp. pod št. 22902 od 22. III. 1934.

OSEBNE VESTI

d S križcem »Pro Ecclesia et Pontifice« je odiskoval sv. oče gđeno Mimi Roos, upokojeno učiteljico v Kranju. Cestitamo!

d 25 let že deluje v blagor bližnjega Vincencijske konferenca frančiškanske župnije v Mariboru.

d »Abraham« je obiskal te dni g. profesorja Franca Omerzo v St. Vidu nad Ljubljano. Bog daj zdravje!

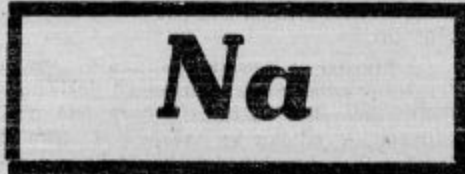
d Letošnji novomašniki, iz V. letnika: 1. Rafael Fabiani, rojen v Smarjeti; 2. Jožef Geheli, rojen v župniji Brezovica; 3. Franc Golob, rojen v župniji Naklo; 4. Alojzij Jenko, rojen v Smedniku; 5. Jožef Lušin, rojen v župniji Sodražica; 6. Janez Oražem, rojen v župniji Bloke; 7. Filip Zakelj, rojen v Horjulju. Iz IV. letnika: 8. Ludovik Bevka, rojen v župniji Ribnica; 9. Stefan Kraljič, rojen v župniji Tomišelj; 10. Franc Kramarič, rojen na Kadovci; 11. Pavel Kržišnik, rojen v župniji Poljane nad Škofjo Loko; 12. Franc Mihelič, rojen v župniji Ribnica; 13. Metod Mikuž, rojen v Prečni; 14. Ivan Pavlin, rojen v Radovljici; 15. Stanislav Zerjal, rojen v Rihemberku pri Gorici.

d Pastrovat je šel g. Stanislav Grims, kaplan v St. Rupertu, med jugoslovanske izseljence v Merlebach v Franciji.

d Duhovniške spremembe. Imenovana sta bila za prava dekana dosedanja dekanjska upravitelja: Alojzij Wester, župnik v Grahovem, za dekanijo Cerknica, in Janez Hladnik, župnik v St. Vidu pri Stični, za dekanijo Smarje. — Umeščena sta bila: Jožef Kres, župnik v Koprivniku v Bohinju, na župnijo Vavta vas,

Naša uganka

Izrečite in dobro spravite!

Izrečite in dobro spravite!

ALI STE ŽE PLAČALI NAROČNINO ZA »DOMOLJUBA«?

Za spomladansko zdravljenje

za čiščenje krvi in pri slabi prebavi uporabljajte znani

PLANINKA-čaj BAHOVEC.

Pristen je le, če nosi:

1. zaščitni žig,
2. ime proizvajalca: Apoteka Bahovec, Ljubljana,
3. mora biti plombiran.

Torej za spomladansko zdravljenje samo pravi:

PLANINKA-čaj BAHOVEC.

Reg. br. 76 od 5./II. 1932.

in Jožef Klopčič, župnik v Javorju nad Škofjo Loko, na župnijo Dobrova pri Ljubljani. — Podeljene so bile župnije: Kovor Antonu Hostniku, župnemu upravitelju istotam; Borovec Henrik Wittine, župnemu upravitelju istotam; Rovte Jožefu Zalokarju, župnemu upravitelju istotam; Javorje nad Škofjo Loko Siefanu Travnu, kaplanu na Brezovici pri Ljubljani. — Imenovani so bili: Janko Sedej za honorarnega veroučitelja na I. drž. realni gimnaziji v Ljubljani; Alojzij Tome, kaplan pri Sv. Jakobu v Ljubljani, za kateheta na drž. zavodu za gluhoneme v Ljubljani; Hubert Leiler, kaplan na Breznici, za hon. banovinskega duhovnika v zdravilišču na Golniku; p. dr. Stanislav Dostal, O. Teut., za župnika-vikarja v Metliki; Anton Dodič, kaplan v Bohinjski Srednji vasi, za upravitelja župnije Koprivnik v Bohinju; Franc Pfajfar, župnik v Št. Gotardu, za ekskurendo-upravitelja župnije Št. Ožbalt. — Premeščeni so bili kot kaplani: Mihael Jenko iz Kamnika k Sv. Petru v Ljubljani (z bivališčem v Mostah), Ivan Caserman iz Cerkljan pri Kranju v Kamniku, Jožef Cvetbar iz Borovnice v Cerklje pri Kranju, Franc Tom iz Toplice pri Novem mestu v Bohinjsko Srednjo vas, Ivan Tinzar iz Smartina pri Kranju na Ig. Janko Oražem iz Starega loga pri Kočevju v Cerklje ob Krki in Boris Koman iz Metlike na Brezovico pri Ljubljani.

IZ DOMAČE POLITIKE

d V desetih dneh. Ko se je romunski zunanji minister Titulescu poslavljajal na belgrajski postaji, so stopili časniki k ministrskemu predsedniku B. Jevtiču ter ga vprašali, kdaj bo objavljena njegova volivna lista. Predsednik vlade je odgovoril, da bodo okrajne liste na njegovi državni listi potrjene v teku desetih dni.

d Minister za socialno politiko dr. Drago Marušič je izdal odlok o držanju uslužbencev OUZD, delavskih zbornice in borz dela med volitvami. V odloku se navaja pod točko 2. sledeče: Po zakonskih določbah zakona o državnih uslužbencih ne sme nihče izkoristiti svojega položaja in vpliva, ki ga ima v službi, za agitacijo in pomoč tej ali oni politični skupini.

d Če ne drugje pa tako. Bivši narodni poslanec Albin Koman je pretekli teden pri-

nesel na okrajno sodišče ljubljansko v potrditev kandidatno listo, ki navaja za ljubljansko okolico kot kandidata: dr. Drago Marušič, minister za socialno politiko in narodno zdravje, Beograd, in mag. pharm. Stanko Hočevar, lekarnar, posestnik in župan na Vrhniki. Namestnika sta: Albin Koman, posestnik, Vižmarje, in Josip Meseč, posestnik in sodni uradnik. Vič-Rožna dolina. Ker je g. dr. Marušič že senator, je verjetno, da bo poslansko mesto odstopil svojemu namestniku g. Komanu.

d Vseh volivcev je v Jugoslaviji 3.829.374. Največ volivcev ima savska banovina (760.148), najmanj pa zetska (242.031). Dravska banovina ima 308.213 volivcev.

d G. Anton Unnik je obvestil uredništvo »Gorenjca«, da ne namerava za bližnje poslanske volitve dne 5. maja kandidirati na nobeni kandidatni listi. — Za okraj Kranj pa je prijavil kandidaturu na Jevtičevi listi dr. Franc Semrov.

d Zakon o obvezni telesni vzgoji uvedejo zaenkrat samo v mestih. Po volitvah pride še dežela na vrsto.

d Za vagojitelja mladoletnemu kralju Petru II. je imenovan senator Jeremija Zivanovič.

d Brez Jugoslavije ne gre! Francoski zunanji minister Laval je v parlamentu izjavil, da hoče Mussolini politiko zblížanja z Jugoslavijo nadaljevati, ker ni brez Jugoslavije noben trajen uspeh mogoč.

d Iz »Slovenskega gospodarja«. Na okrajnih kandidacijskih zborovanjih nastopajo nepoklicane skupine in skupinice ter predlagajo kandidate. — Ljudstvo, ki ima pravico, da voli poslance, bi tudi moralo imeti možnost, da določi kandidate. Te možnosti so mu ne daje. Take »licitacije« je zavrnil sam minister dr. Kojč. Najbolj učinkovita zavrnitev pa bi bila naslednja: zmanjšajo naj se poslanske plače za polovico in bo odpadla polovica kandidatov. Ako pa se poslanske plače zmanjšajo za dve tretjini, pa bosta odpadli dve tretjini kandidatov. In prenehale bodo politične licitacije.

d Ljudstvo naj odločuje. Glasovanje o občinskih mejah je bilo za okolici Sv. Planina in Marija Reka, ki sta po zadnji razmejitvi prišli pod Trbovlje, a so bili podani ngovori zoper nove meje. Glasovali so samo posestniki. Iz Sv. Planine so glasovali vsi za Trbovlje, razen

štirih, ki se glasovanja niso udeležili. Za Zagorje ni glasoval nihče. Iz Marije Reke pa je glasoval samo eden za Trbovlje, vsi drugi pa, da pridejo k šentpavelski občini. Razmejitev trboveljske občine še ni zaključena, ker želijo priti nazaj okolica Sv. Marka in Sv. Katarina iz tudi ves Hrastnik.

d Po zakonu o zaščiti države je bil obsojen pred okrožnim sodiščem v Ljubljani konzistorialni svetnik g. Janez Kalan na sedem, kaplan g. Anton Komljanec pa na štiri mesece zapora. G. svetnik Kalan je preстал v zaporu že pet mesecev. Oba gospoda sta bila obsojena zaradi neke brošure, v kateri sta po izjavi državnega tožilstva rušila obstoječi red v državi.

d Pri nagnenju k maščobi, protinu, sladkosečnosti izboljšuje naravna »Franz-Josefova« grešnica delovanje želodeca in črevesja in trajno pospeši prebavo.

DOMAČE NOVICE

d Za spomenik † kuratu Bonaču. Gorenjski bojevniki so imeli v Kranju sestanek, na katerem so sklenili, da hočejo začeti akcijo za postavitev spomenika velikemu prijatelju slovenskih bojevnikov. Sestavili so odbor uglednih mož iz bojevnikiških vrst, ki ima nalogo opozoriti na to vse slovenske bojevnike, zbrati potrebna sredstva in določiti kraj, kjer bi spomenik stal. Lepa je misel, da bi rajnemu g. kuratu postavili spomenik pri Mariji Pomagaj na Brezjah. Izražena je bila želja, naj vsak bojevniki žrtvuje za spomenik dva dinarja.

d Vojakom-novincem! Fantje! Spet prihaja spomlad in nam naznanja čas slovesa. Kakor meseci hitro so zbežala leta, ko smo se stopivši iz šole začeli vežbati s krampom in koso. Zdaj pa nas kliče draga domovina, da se izvežbamo kot vojaki v njeno obrambo. Tovarishi! Težko ko slovo od zelenih gričev in dolin lepe Slovenije. Gremo v druge kraje širne naše države, da zadostimo svoji dolžnosti. Fantje! Ko bomo letos odhajali v vojaško službo ne bomo pijani razgrajali in kleli, ampak z veseljem obrazom in lahkim korakom bomo zapeli pesem radosti in mladosti.

d Kanonični pregled in birmovanje se letos vrši v dekanijah: Moravče, Loka in Zuzemberk.

d Nov odlok glede ministrantov. Banske uprava dravske banovine je poslala škofijskemu ordinariatu odlok sledeče vsebine: »Občaj je, da opravljajo osnovnošolski učenci ob nedeljah in praznikih cerkveno strežniško službo. Dogaja se pa, da so cerkveni strežniki potrebni tudi ob šolskih dnevih, n. pr. pri pogrebih, porokah ali pri cerkvenih opravilih, ki se vrše med učnim časom. Učenci cerkvenih strežnikov izostajajo ob takih prilikah iz šole, zamujajo pouk ali pa zapuščajo šolo med poukom. Ker teh izostankov ni mogoče opravičiti po § 60 zakona o narodnih šolah, prosi kr. banska uprava, da odredi škofijski ordinarijat vsem veroučiteljem na narodnih šolah, naj uredi cerkveno strežniško službo šoloobveznih učencev tako, da bodo pri cerkvenih opravilih, ki se vrše ob času šolskega pouka, vršili cerkveno strežniško službo oni učenci, ki so ob času cerkvenega opravila pouka prosti.«

d Tudi arbski kmetje se proti zajez. Na pobudo mariborskih sadjarjev so odločno nastopili proti zaščiti, ki jo uživa zajec v lovskem zakonu, tudi arbski sadjarji, ki so imeli ono nedeljo v Belgradu veliko javno zborovanje. Tako je prišel zajec sedaj v navskrižni ogej

slovenskih in srbskih sadjarjev, ker so v nedeljo ostro nastopili proti njegovi zaščiti tudi kmetovalci iz mariborske okolice.

d 122.859 ton premoga je znašala v januarju proizvodnja premoga v slovenskih premogovnikih.

d Odločno borbe se začeli vinogradniki mariborske okolice proti banaškemu vinu. Društva in urade prosijo, naj bojkotirajo vse gostilne, ki bi točile banaško vino.

d 5 do 10 Din stane sadno drevo na mariborskem trgu.

d 20.000 Din za mestne knjižnice je nakazala mestna občina celjska. Za pospeševanje kmetarstva pa 8000 Din.

d Naloga živnozdravnikov. Kmetijski minister je izdal okrožnico sledeče vsebine: Živnozdravniki kmetijskega ministrstva bodo skrbeli z vsemi silami, da pridejo v čim tesnejši in stalnejši stik s prebivalstvom. Seznanajo naj se osebo z vsemi njegovimi potrebami na področju živinoreje, da mu nato takoj prihitijo na pomoč. Živnozdravniki za našega kmetovalca ogromne važnosti, ker je živina za ohranitev njegovega gospodarskega življenja najvažnejši pridelek, zlasti pa sedaj, ko svoje druge prideleke težko vnovčuje. Živnozdravniki bodo skrbeli za ohranitev zdrave živine in bodo vesrskano in neumorno preprečevali in zatirali vse nalezljive bolezni. Poieg tega bodo živnozdravniki z vsemi svojimi močmi in s požrtvovanjem podprli kmetovalce pri preprečevanju nalezljivih bolezní, pri zatiranju že nastalih bolezní, pri zdravljenju obolenih živine in z brezplačnimi sveti siromasnimi kmetovalcem. Kmetovalce bodo s predavanji in z drugimi ureditvami poučili o ustanovitvi živinorejskih in drugih kmetijskih zadrug. Pri ustanavljanju teh zadrug naj tudi res sodelujejo, da tako pospešijo živinorejo in zadržno samopomoč našega prebivalstva.

d 500.000 Din kot odškodnina za Celjski dom je dala jugoslovanska država za nemško šolstvo v Jugoslaviji. Tako je bilo čitati v »Berliner Tageblatt« z dne 27. marca. Ta vest bo gotovo zanimala Celjane. Kakor znano, je bilo društvo, ki je bilo lastnik Celjskega doma, po prevratu razpuščeno. Danes je Celjski dom last društva istega imena, samo da sede v njem pristaši bivše samostojno demokratske stranke (dr. Kalan in tovarishi).

d 60 milijonov Din je odobril ministrski svet za novi železniški most čez Savo v Zagrebu.

d Vsa vojaška pojasnila v katerikoli za deva dobite proti malenkostnemu plačilu pri Per Francu, kapetan v p., Ljubljana, Maistrova ulica 14. Priložiti znamko za odgovor za 3 Din.

d Plačilo kmetijskih delov zadrugam. Po poročilu iz Beograda je kmetijsko ministarstvo izdalo pravilnik k uredbi o zaščiti kmeta. Novi pravilnik vsebuje v prvem členu razlago kmetijskih zadrug, ki so vse one kmetijske zadruge, ki so osnovane in delajo po obstoječem zakonu o zadrugah in ki imajo kmete za člane. Morajo pa biti včlanjene v kakšni zvezi, ki je članica Glavne zadrugne zveze, oziroma banovinske zadruge za kmetijski kredit. Po členu 2. novega pravilnika bodo zadruge utrjevale svoje dolžnikov po odplačilnih načrtih, katere bodo za zadruge predpisale njihove zveze. Te plačilne načrte odobrava kmetijski minister kot nadzorstvena oblast. Po členu 3. so zveze dolžne mesec dni po uveljavljanju tega pravilnika izdati in predložiti kmetijskemu ministru na odobritev odplačilne načrte, določene po določilih člena 2.

d Deset jaje za en dinar prodajajo kmetje okoli Varaždina. Ena skatljica vžigalic pa stane tudi en dinar. Tako je tudi z drugimi kmetijskimi proizvodi. Če vlada ne bo našla sredstev, da pritise na industrijo v smislu znižanja cen industrijskega blaga in ne izda določil v zaščito cen kmetijskih pridelkov — mora vse kmetско gospodarstvo propasti.

d Zadrugi dom zgrade v Sarajevu. Stroški so proračunjeni na tri milijone Din.

d Palače Delavske zbornice začno še letos graditi v Zagrebu. Bo stala 7 milijonov Din. V palači bo velika dvorana s 1200 sedeži.

KLOBUKE

v najnovjših barvah in oblikah do bre kakovosti ter razne športne čepice nudi v bogati izbiri po nizkih cenah

MIRKO BOGATAJ trgovina klobukov in čepic
LJUBLJANA, STARI TRG 14

So-odna postrežba Sprejemajo se p pravila

d Le skozi postaji Rakek in Sušak lahko uvažamo v Italijo perutnino. — Za prvo letošnje tromesečje je dovolila Italija za našo državo uvoz 830 prašičev še po prejšnjih predpisih.

d Čudno! Proti uvedbi občinske trošarine v Kranju se bore obrtniki in trgovci; uradniki in delavci pa doslej proti trošarini niti z mezincom niso ganili, dasi bi bili ravno oni najbolj udarjeni. Se več! Prav uradniški zastopniki v občinskem odboru so največji zagovorniki občinske trošarine. To je menda samo v Kranju mogoče!

d Stoletnico svojega obstoja slavi te dni znana ljubljanska tvrdka Fr. K. Souvan.

NESREČE

d Hišo je uničil požar Avgustu Doriču v Spodnji Polskavi.

d Požar je vpepelil Urbančevo žago v Lehnu na Pohorju.

d Ogujeni sablji se uničili dvojni zidani kozolec G. Egra pri Železnikih.

d Zgorela je domačija Jožefa Fekonje pri Sv. Antonu v Slovenskih goricah.

d Na Brani v Kamniških planinah se je smrtno ponesrečil 24 letni trgovski pomočnik Mirko Mulej iz Ljubljane.

d Skupaj sta sadela, Na Marijin praznik se je peljal s kolesom proti Blokam Dore Zagar, sobni slikar iz Starega trga. Onstran Lože, nedaleč od gostilne Zabukovec je hud klanec in na vnožju klanca oster ovinek. Ta del ceste je zelo nevaren za avtomobiliste in bicikliste. Zgodilo se je že več nesreč, ki pa so bile, hvala Bogu, brez hujših posledic. Zagar se je vozil že v mraku brez luči in nesreča je hotela, da mu je privozil nasproti — tudi brez luči — Jože Avsec, po domače Kropin iz Starega trga. Zaradi ostrega ovinka se nista mogla pravčasno umakniti drug drugemu in sta tako nesrečno zadela skupaj, da sta obležala nezavestna na tleh. Bližnji ljudje so oba ponesrečenca prenesli v prvo hišo, kjer jima je nudil prvo pomoč banovinski zdravnik dr. Mojanč. Zagar si je pri padcu izbil vse zobe na gornji čeljusti, Avsec si je pa pretresel možgane in je močno bruhal kri, zavedel se pa ni do ene ponoči.

d Rasno nezgode. Pri padcu si je zlomila nogo 17 letna kočarjeva hči Marija Poljane iz Gorjuš nad Bohinjem. — Z gugalnice je padel in dobil hude poškodbe osemletni Franc Šebcnik v Kovariah.

NOVI GROBOVI

d Umrl beš! V Seleih nad Škofjo Loko je odšla v večnost Marija Pfajfar, sestra g. župnika Franca Pfajfarja. — V Mariboru je umrl 51 letni profesor dr. Fr. Rostacher. — V Mostah pri Ljubljani je zapustila solzno dolino Franciška Mekinda, roj. Kremžar. — Na Murš je zaspal v Gospodu župnik g. Frane Hurt. — V Mozirju so položili v grob Marijo Orel, mater g. kaplana Ivana Orla. — Na Teharjih so položili k večnemu počitku Ano Karolino Sodin, roj. Gajšek, veleposesnica. — V Cerkljni je umrl 90 letni Turšič Anton, naročnik »Domoljubca«, odkar izhaja. — V Kamniku je zaspal v Gospodu usnarj in posestnik Anton Jerab. — Istotam je zapustila solzno dolino Ivanka Knaflič. — V Senčurju pri Kranju je odšla v blaženo večnost Katarina Umnik, mati bivšega poslanca in sedanjega župana g. Antona Umnika. — V Trzinu so pokopali 68 letno Marijo Kralj. — V Trbovljah je zapel mrtaški zvon Ivanu Kmetu. — V Ljubljani so umrli: profesor verouka v pokoju dr. Franc Perne, Ema Robida, meščanskošolski učitelj Iv. Kuna, 90 letna Marija Klemenčič in Leopold Bozja. — Naj počivajo v miru!

RAZNO

d Romanje na Trsat. Za občni zbor »Svete vojske«, ki bo na Trsatu 19. maja, je polovična voznina s posebnim vlakom zagotovljena. Ob tej priliki bo tudi običajno romanje k Mažeri božji na Trsat, združeno z izletom po morju na otok Krk. Stroški za voznino in romarsko izkaznico znašajo 155 Din (20 Din manj ko lani). Vodstvo »Svete vojske« pa upa dobiti letos še večje ugodnosti za romanje. Podrobna pojasnila v romarskem listu dobi vsakdo brezplačno, če sporoči svoj naslov upravi lsta »Po božjem svetu«, Ljubljana, Vrazov trg 4.

d Pri ishljasi sledi na kozarec naravne »Franc-Josefove« grenčice, popite zjutraj in tešče, brez truda izdatno iztreljenje črevesa, kar povzroči ugoden občutek olajšanja.

d Zanimajte se za dobra vina v gostilni Lukež, Kranj. Vse jastvine po zmerni ceni, kosilo Din 5. Se priporoča gostilničar.

d Pet modrasov je nenkrat potolkel g. Alojz Groznik z Orel pod Ljubljano. Mož je rezal brinjeve vrhove, pa se je zapodila razkačena golazen proti njemu. Živali so bile silno razdražene in treba je bilo veliko previdnosti in hladnokrvnosti, predno so bile pokončane. Doslej tam ljudje niso videli strupenih kač. Ker vodijo tam mimo Molnika s.eze, je prav, da so ljudje, zlasti otroci, pazljivi, da se ne bo zgodila kakšna nesreča.

k Izseljenski vestnik — Rafael št. 3 prinaša velezanimivo stvarno glede naših na tujem. Vsebinska: »Naš prvi izseljenski kongres« (1 julija letos). — »Potreba glasila naših izseljencev«. — »Katoliškim izseljencem«. Poziv, da opravijo svojo velikončno dolžnost — »Evharistični kongres v Ljubljani«. Poziv, da se ga izseljenci udeležijo, da vsaka naselbina pošlje po enega zastopnika. Družba sv. Rafaela je poskrbela, da bodo dobili udeleženci vse mogoče olajšave in ugodnosti pri vstopu v državo, pri iskanju vizuma i. dr. — »Sv. Klemen Dvorak«. Pesem »Pismo v tujino«. — »Vzgoja in palica«. — »Boljše umreti kot vero izgubiti«, izjava blagopokojnega Viškega kralja Aleksandra I. — Posebno zanimiv je del pod naslovom »O naših po svetu«. V katerih poročilih iz vseh delov sveta o izživljanju naših izseljencev podaja kaj pestro in skrajno zanimivo sliko, katero bo vsakdo prečital kot najbolj zanimivo povest od a do z. — List stane za Jugoslavijo 12 Din (12 številk), za inozemstvo 24 Din. — Duhovni pastirji, ki imajo svoje barane kje na tujem, bi morali imeti »Izseljenski Vestnik Rafael«. Tudi vse družine, ki imajo svojce na tujem, naj si ga naroče, prečitajo in potem pošljejo svojcem na tuje. Hvaležni jim bodo zanj. — Družba sv. Rafaela, Delavska zbornica, Ljubljana.

II. EVHARISTIČNI KONGRES

Odličen gost na našem kongresu. Po sklepu Glav. prip. odbora bo naš prevzvišeni vladika povabil na II. evharistični kongres za Jugoslavijo tudi predsednika permanentnega odbora za svetovne evharistične kongrese magr. Haylena, škofa namurskega. Goreči apostol evharističnega gibanja, ki je predsedoval vsem številnim zadnjim svetovnim evharističnim manifestacijam, bo tako priča naše žive vere v presv. Zakrament. S svojo navzočnostjo pa bo še posebej podčrtal pomembnost našega kongresa.

Priloge na Stadionu. Naš Stadion, ki danes služi vrlim sportnikom za plemenito tekmovalno in najrazličnejših panogah, je ob kongresu pozvan, da služi kot veličastno svetišče Evharističnemu Kralju. Na Stadionu se bodo izvršile najpomembnejše prireditve kongresa. Tam bo predvsem na god sv. Petra in Pavla zjutraj ljubko-veličastna manifestacija naše mladine. Okoli 20.000 mladostnikov bo tam pri sv. maši in skupnem sv. obhajilu. Takega prizora nismo še nikdar doživeli. — Popoldne istega dne bo tam I. slavnostno zborovanje. Po zborovanju pa bodo slovesno prenesli v Stadion Najsvetejšo in ga izpostavili na veličastnem oltarju. Pete litanije z našo mogočno ljudsko pesmijo, pa na koncu blagoslov z Najsvetejšim; o, to bo treba doživeti. — In zvečer bodo prikoralaki tisoči naših mož in fantov, vsi z gorečimi bakljami v rokah, med pesmijo, molitvijo in pobožnimi zvoki godb v Stadionu. Spremljali bodo Najsvetejšo, ki ga bodo nosili štirje duhovniki na posebni nosilnici. In opolnoči bo ves Stadion razžarjen po blesteči luči žarometov, žarnic in ognja bakelj. Tedaj bo pristopil k oltarju visok cerkveni dostojanstvenik in k drugim oltarjem še drugi ter se bo pod modrim svodom poletne noči darovala sv. daritev. Med sv. daritvijo bodo moški peli in molili, pa prav vsi k sv. obhajilu pristopili. To bo res krepka in zares moška pobožnost! — Tretji dan kongresa, t. j. 30. junija bomo spet zasedli prostorni prostor Stadionu in bomo prisostvovali sv. maši, ki jo bo daroval odposlanec sv. očeta. Nebeško lepo bo zvenela v Stadionu neizčrpna lepota koralnih spovov, ki jih bo pelo preko 500 izbranih pevcev in pevk. Po sv. maši pa se bomo na II. slavnostnem zborovanju združili v novo manifestacijo naše vere in ljubezni do Boga med nami. — In vsem tem prireditvam ne bodo prisostvovali le bratje in sestre iz cele naše ožje domovine, temveč katoličani vse države, pa še mnogobrojne in odlične skupine iz inozemstva. Navzoči bodo najvišji predstavniki naše države in seveda vsi visoki cerkveni dostojanstveniki. — Kaj bolj razumljivo, kot da bo radi vsega povedanega treba naš Stadion primerno pripraviti. Danes je Stadion radi svoje terenske

oblike nezmožen sprejeti ogromne množice, ki bodo prišle na kongres. Samo ta dela zahtevajo mnogo truda in zelo velike denarje. Naši vrli inženjerji in arhitekti pa so s posebno ljubeznijo pripravili krasne načrte za vso opremo in ureditev Stadionu, da bo mogel biti res v slavo Evharističnemu Kralju, pa tudi v ponos nam samim. — Vsa ta dela res da zahtevajo mnogo denarnih žrtev. A kaj naj bo naša darežljivost večja, če ne tu, ko gre za manifestacijo Boga samemu! Zato pa vsi oni, ki vam je božja Dobrota omogočila manj težko življenje, ne nehajte misliti na to skrb pripravljajnega odbora in žrtvovati v namene kongresa. Do danes zbrana sredstva še dolgo ne zadostujejo. Ni pa dvoma, da bo ljubezen in vnema rodila med nami še mnogo požrtvovalnih in žrtvujočih duš, ki bodo omogočile s svojimi prispevki uresničiti lepo misel naših umetnikov.

Cerkveni pevski zbori v ljubljanski okolici naj z vajami za latinsko angelsko mašo, ki se bo pela pri slovesni maši na evh. kongresu, kar mogoče pobite. Vsaj nekaj zborov naj bi bilo pripravljenih še pred veliko nočjo. Kakor hitro bo kateri zbor naučen, naj to takoj sporoči g. dr. Kimovcu, ki bo prišel petje preiskusi, da bodo vsi zbori kar moč enotno peli. Čas hiti, zato ne odlašajte!

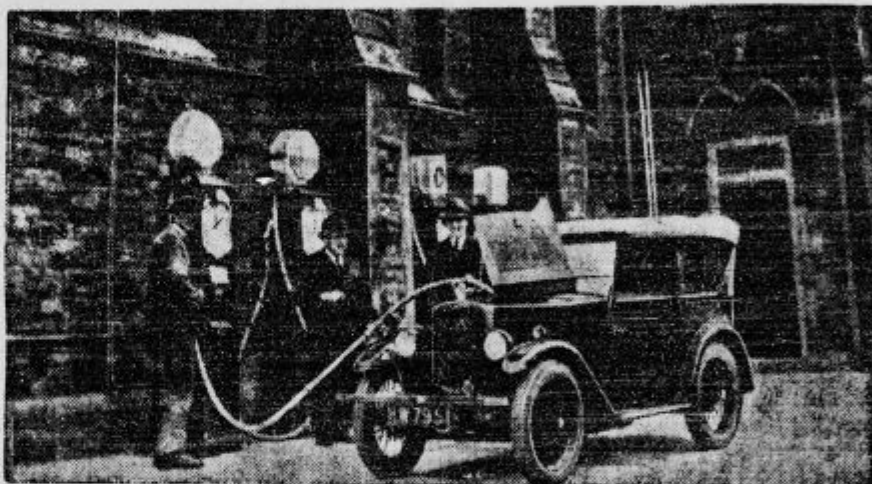
Ljubi svoj narod!

Narod je božja stvar! Duh ljubezni ga rodi in ohranja, srce ga potrjuje, sorodna kri izpričuje. Zato ga sovražijo temne, razdirajoče sile in ga obsojajo na smrt.

Slovenski narod! Temni možje so onesčasili njegovo ime, v prah poteptali njegovo pravico, z zasmehom obdali njegovo bolečino. Cesto sprejema le nezvestoba za svojo zvestobo, za njegovo ljubezen pa mu jemljejo njegovo najdražje — mladino.

Še bolj zvesto in še bolj toplo ga zato ljubimo mi, ki smo ud njegovega telesa, otrok njegove družine! Ljubezen do naroda je glas naše duše, krik našega srca. In zapoved voditelja naše države: »Ohranite in gojite zvestobo svoji narodnosti! Odpadniki še niso nikdar koristili nobenemu narodu.« (Iz »Koroškega Slovenca«.)

Telo potrebuje hrane, da lahko živi. Tvoje srce, Tvoj razum tudi mora živeti. Zato rujno potrebuješ dobro čtivo, katoliško čtivo.

Cerkev garaža. Nekdanjo anglikansko cerkev »Pembroke« v Londonu so spremenili v garazo. Pred cerkvijo so napravili točilnico bencina.

Po grški revoluciji. Ko je vlada premagala upornike in vzpostavila red, so začela poslovati sodišča, kjer bodo prejeti občutno kazni zlasti častniki, ki so se pridružili upornikom. Naša slika nam kaže skupino grških častnikov med sodno obravnavo.

Stoletnica podlistka. Nedavno je poteklo sto let, odkar so začeli časopisi prinašati v podlistkih romane. Ta navada se je začela na Francoskem in znana francosko pisateljca Evgen Sue in Aleksander Duma sta bila prva, ki sta se odlikovala s takimi romani, katere so bralci časopisov hlastno prebirali. Počasi se je navada razširila in danes prinesejo časopisi Anglije, Francije in Nemčije na svojih straneh nad 120.000 romanov v enem letu.

Ibn Saud, kralj v Iraku v Arabiji, bi bil kmalu postal žrtev atentata pred največjim turskim svetiščem v Meki, kamor je prišel na božjo pot. Le srečnemu naključju in hladnokrvnosti se ima zahvaliti, da je ostal pri življenju.

PO DOMOVINI

Beseda dolžnikom!

Ko so zaščiteni dolžniki zvedeli, da je oblast izdala naredbo, da zaščitenih dolžnikov do 1. septembra t. l. ni mogoče sodno terjati, so dolžniki na mah nehali plačevati obresti oziroma vračati dolg. Prej je še kdo vsaj kako malenkost plačal, po odredbi pa nobeden več. Zato pa podeželske hranilnice, ki imajo skoraj izključno zaščiteni dolžnike, ne morejo vlagateljem ničesar več izplačevati. Raznesla se je ponovno med ljudi vest, da dolga ne bo treba vrniti. Poznamo več slučajev, da je kdo dobil denar za prodano živino, hotel je že plačati obresti ali celo vrniti del dolga, pa so mu drugi rekli, da je nespameten, ako nese v hranilnico, ker bodo itak kmetijski dolgovi izbrisani — Povemo,

da tega nobena oblast ne bo storila in tudi ne more, ker pravi sedma božja zapoved: »Ne kradi, vrni tuje ali izposojeno blago!« Denar, ki so ga hranilnice posodile, ni last hranilnic, ampak last malih vlagateljev, ki pa sedaj niti toliko ne morejo dvigniti, da bi plačali davke in si kupili potrebno obleko. Ima pa tudi škodo dolžnik, ako ne plačuje obresti, ker mu dolg raste. Pametno je vračati tudi zato, ker si z odplačevanjem dolga zmanjša obresti. Saj so obresti za dolžnika samo zguba, proč vržen denar. Zaščita bo prenehala, ker mora prenehati; takrat se bo vsak kesal, ako prej ni hotel ničesar vrniti oziroma plačevati obresti.

Materinski dan.

(Leskovec pri Krškem.)

Na praznik Marijinega oznanjenja je priredili tukajšnji Marijin vrtec zelo dobro uspelo materinsko proslavo. Dvorana »Pod lipo« je bila za to priliko veliko premajhna. Zato je bilo treba celo prireditelj takoj ponoviti, kakor hitro so prvi gledalci odšli. Vidimo, da so take prireditve zanimive, poučne in vzgojne. Upamo, da bodo naši mali kmalu nastopili zopet z evharistično akademijo.

Iz dotoljskih Benčk.

(Kostanjevica.)

Dva dni je gorel gozd na Cerovskem hribu — na Ilrvaškem. Gozd je sedaj že drugič zgorel. Menda je z njim gorela tudi »svetinja«, ker domnevajo, da je bil ogenj podtaknjen. Bilo je že močno nevarno, da zajame ogenj tudi vas Cerovico. — Ljudje prodajajo, kar le kdo more. Ta teden je šlo veliko voz sena na

Česko. Bilo bi pa zanimivo zvedeti, po čem bodo plačevali naše seno severni bratje. Tukaj ga plačujejo po kroni. In to vezano v bale. — Na praznik se je vršil v Kostanjevici »svoljni shod« bivše JNS. Prišlo jih je le 17. So pa ti zato »levis«. In to je tudi ena tolažba. — Ima pa vedno bolj soglasni v tem, da g. Fabjančiča kar nič radi nimajo. V Škocjanu so mu na praznik povedali, da ga ne rabijo, sam pa se ni dal oplašiti. Samo brez voliveev bo težko kdaj poslanec postal.

Novice

(Vače)

Vedno naletim na kake novice, kadarkoli me zapelje pot na Sv. Goro ali pa narobe iz Sv. Gore na kresniški kolodvor. Navadno ne naskakujem Sv. Gore iz Save, to pa zato, ker imam čez Vače več razgleda. Na Vačah samih sem naletel to nedeljo ravno na letno zborovanje bojevnikov. Zborovanje je bilo precej živahno. Obravnavali so vsa sodobna vpra-

Bolan človek

si še otežuje svoje stanje a tem, da si dela očitke. Če bi o pravem času to ali to storil, bi se morda drugače izteklo. — In vendar je mnogo bolnikov, katerih bolezen zahteva prav le temeljito izčiščenje prebavil, okrepitev organizma za tvorbo krvi ter omogočenje normalnega krvnega obtoka. Ko bi vsakdo dvakrat na leto, spomladi in jeseni, izvršil kratko zdravljenje s pijaco, zanesljivo izdelano iz preizkušenih zdravlilnih rastlin, bi si mnogo očitkov, bolečin in skrbi prihranil. Znana kombinacija takih rastlin je na primer tudi obče priljubljeni Planinka-čaj Bahovec, ki se za pomladno zdravljenje že povsod uporablja.

šanja, ki jim jih je sprožil povabljeni govornik menda iz Belgrada. Ravno ta dan popoldne je bojevniška skupina na Vačah dala v Domu na oder podučno igro »Narodni poslanec«. Nastopila je igralna skupina iz Moravč pod večim vodstvom g. Berganta. Bilo je tako v igri, kakor je res. Drugo sicer v postnem času mirujejo z igrami, toda bojevnikji so bili mnenja, da se podučno igro sme vpriporiti tudi v postu. — Novo cesto iz Zabé proti Pečam bodo pričeli graditi v kratkem, vsaj pa do maja. — Smrt je rešila zemeljskega trpljenja Hostarjevo mater iz Tolstege vrha in končno tejo iz Vač. — Bil sem tudi na Vačah pri maši. Mežnarja imajo, ker je zvonilo in je tudi ura na zvoniku kazala pravilno, toda služba božja se je vršila v naj-večji postni tihosti.

Jožef Adamič.

(Sv. Gregor.)

V četrtek, 28. marea smo položili k večnemu počitku moža, ki je bil dika naše župnije. Jožefa Adamiča, posestnika na Grabnu. On ni nikdar šilil v osredje, pa je vendar vedno zavzemal prva mesta. Leta 1910. je bilo spopolniti mesto ključarja župne cerkve. Pokojnik je imel vse lastnosti za zgledega ključarja, namreč: vzorni krščanski red v družini, le dobro časopisje, navdušenost za prosep črke in zato je bil izbran za ključarja. V občinski odbor se ni dal voliti z izgovorom, naj bodo drugi, ki so radi. Toda ta izgovor ni veljal. Ni bil izvoljen samo za odbornika in svetovalca, ampak tik pred vojsko za župana. Naporna je bila tedaj njegova služba, toda opravljal jo je mirno in je vsem ustrežal. Bil je še za drugo dobo izvoljen za župana. Pri tretji izvolitvi pa

Gustav Strniša:

VINSKE GORICE

(Dalje.)

Ljudje se ne brigajo za Petračeve besede, se za nikogar, temveč samo hite in hite.

Ko jih Jerom opazuje, ga zamika, da bi tudi on skočil med nje in jim pomagal tako privlačna je njih pridnost in vročina delavnost.

Sonce zahaja.

Brentači prinajajo zadnje grozdje. Delavci se oddahnejo. Delo je srečno opravljeno.

Veselo razigrani se vračajo delavci. Med njimi stopa Jože z zadnjo brenoto grozolja. Poleg njega gre Milka vsa zardela in nekam ponosna. Že je grozdlje v kadi.

Začuje se glasno petje, vse pije, jé in vriska. Jed in pijača sta urno pospravljani. Treba je hiteti, kajti večeri se že in doma časka že dobra večerja.

Konji so napreženi in se nemirno prestopajo. Petrač še in še nazdravlja Jeromu in mu zagotavlja svoje prijateljstvo. Ginjen je, kreča zanj, da se Jerom ne spomni na pogodbo, kajti zdaj bo mu vse podpisal!

Gost pa je sam pijan, da se ziblje na nogah in kima.

Petrač sede širck in našopirjen ponosno na svoj koleselj. A poleg njega se zgnete Jerom, ki mu morajo delavci pomagati. Tudi v vozu samo niha s telesom naprej in nazaj ves čas enakomerno. Govoriti ne more, ker je preveč vinjen.

Obiravci posade med se Buško, ki ga spočetka zlohot na mrazjo vzeti a seboj. Dedeč pa

jadi in cvili, se jim klanja in jih prosi, da ga naposled vendar dvignejo na voz. Kjer jim čvka neumnosti, se krega nad dekleti, ki ga zdaj dražijo in vzdihuje, ker ga fantje ščipljejo, da kar piska.

Konji potegnutejo. Pesem se oglasi in vmes seka vriskanje. Nihče ni truden, ne zaspan, vsi so zdravi in kakor spočiti. Osvežilo jih je delo v prosti prirodi, na soncu, a vino jim je stopilo v glavo.

Med dekleti ostane resna samo Milka, a med obiravci je samo Bočkajev Jože popolnoma trezen.

Ko zavijejo konji v dolino, se še enkrat ozre proti vinskim goricam in tiha žalost ga obide:

Ali ne zlorablajo ljudje sladkega božjega daru, ko ga uživajo čezmerno? Ali ni v tem uživanju bolečina, saj marsikdo pije, da laže pozabi svoje vsakdanje tegobe in skrbi, ki potem, ko se strezne, večkrat še silneje vzkipijo na dan?

Gorice opustošene sijejo in se smehljajo oropane svojega bogastva. Večerna zarja blesti in mladeniču je, da polzi iz vseh teh goric rdeči slap težek in žalosten, slap krvavih pekočih solza.

3.

Obiravec ostanejo pri Petračevih na večerji. Mati prinese štruklje s smetano, oče se primsje s Štefanom sladkega mošta:

»Tale bo za slovo pač najboljši! Le privoščimo si ga še kozarec, da bo počitek slajši in noč krajša!«

Obiravci se goste, pijejo in se vesele. Jerom kima pri mizi, dremlje in včasih trenutno pozabi, kje je, se nasmehne, pogleda motno

navzoče, opazi kozarec in že počasi srkne sladko tekočino.

Petrač se nenadoma spomni, se počohlja po glavi, zapleči pogled v Bočkajevga in deje: »Jože! Veš kaj? Prodaj mi svoj vinograd! Čemu ti bo tista krpa? Med mojima dvema leži, pa prav vrhu griča je. Rad ti ga dobro plačam, če ga daš!«

Mladenič zardi in resno odvrne:

»Ne morem! Res je majhna tista krpa, toda ne dam je za vse na svetu, kajti tisti vinograd je ves moj svet!«

Drugi ga začudeno gledajo in ga ne razumejo. Jože pa je v zadregi. Ves je zaljubljen v tisti kos zemlje in v skromni hramček na nji. Kolikokrat ga je gnalo v njegov vinski domek na gorici! Mnogokrat je v njem prenočeval, vstajal ponoči in hodil v mesečini med trtami, jih ljubeče gladi in sanjari. Kakšna tiha sreča je vela okoli njega! Bilo mu je, da so trte ozivele, da se mlado nerazvito grozdičje z njim pogovarja, da mu listi prijazno in ljubeče šepetajo.

Nad vsem pa se je razlivala mesečina in ljubeče ogrinjala traje v svoj sličji plašč, ki je blestel in trepetal ter sproščal na zemljo mehko sanjavoost in nežno ubranost.

Ne, tega vinograda ne da Jože nikomur. Mati mu ga je zapustila. Bil je njena dota in oče ga je skrbno obdeloval ter ga ni prodal, čeprav je bil večkrat v negotju in stiskah, saj so bili le siromašni bajtarji.

Tudi on ga ne bo prodal, preveč tesno je navezan nanj in prerad ga ima! Kadar je v njem v tistem mraku, prisluškuje tajnemu šepetanju in njemu je, da čuje drsajoče korake svoje drage matere, ki stopa počasi mimo vsa

je odklonil čast in breme, ostal pa še vedno svetovalec. Kakor je bil v političnem oziru na prvem in pravem mestu, tako tudi kot kristjan. Opravič je zaprte duhovne vaje v Ljubljani, bil zvest član apostolstva moč, roden obiskovalec popoldanske službe božje in češčenja presvetega Rešnjega Telesa. Izredno lepa je bila tudi njegova smrt. Na svoj god je bil se pri sv. obhajilu in službi božji. Ob osmini svojega godu, pa je nenadoma oslabil, vendar pa je pri polni zavesti uredil svoje častne zadeve, prejel sv. zakramente za umirajočega in po molitvah za umirajočega brez smrtnega boja umrl. Zanimivo je, kako sta oba tovariša skoz 25 let skrbno delovala pri gradbi cerkvenega doma, pri nabavi zvonov, pri novem pokopališču in sta kmalu drug za drugim šla po plačilo. Oba ob isti uri, oba na torek in bila oba ob isti uri na četrtak pokopana in zdaj počivata na novem pokopališču drug ob drugem.

Smrtna kosa.

(Čatež pod Zaplazo.)

V Goljeku je umrl 16. marca Režek Martin, užitkar. Pokojni je dosegel lepo starost 77 let, ter je bil vsled svojega odločnega značaja znan širom Dolenjske. Pri vseh ljudeh, ne glede na stranke je bil priljubljen in visoko čislal. Pogreb pokojnika se je izvršil na farno pokopališče ob veliki udeležbi faranov. Pokojniku naj bo ohranjen trajen pomn. Na svidenje nad zvezdami! Žalujočim naše iskreno sožalje.

Ena se tebi je želja spolnila...

(Selca nad Skofjo Loko.)

Dne 27. marca smo pokopali daleč znano Marijo Pfajfar, p. d. Petroveco Misko, v starosti 69 let. Kako je bila priljubljena, je razvidno že iz tega, da so ji položili na grob kar pet vencev, kar je za naš kraj nekaj izrednega, peveci pa so ji zapeli v slovo pred hišo in ob grobu. Na zadnji poti so jo pospremlili 4 duhovniki, dekliška Marijina družba, katere delovna članica je bila že od svoje mladosti ter še mnogo drugih ljudi. Delovala je marljivo tudi v Katoliškem prosvetnem društvu. Zelo vneto je širila dober tisk, posebno Domoljuba, saj je več okoljskih vasi dobivalo ravno pri »Petrovecu« svoj »Domoljub«. Zadnja leta je bila za gospodinjico pri bratu Francetu, župniku v Št. Gotardu. Opravila je nedavno v Lichtenurnu zaprte duhovne vaje. Takrat pač ni mislila, da je

to že bližnja priprava na smrt. Kmalu jo je napadle težka bolezen in jo priklenila za celih 9 mesecev na bolniško posteljo, dokler je ni rešila smrt. Strašne bolečine je v dno prenašala. Njena srčna želja, da bi umrla v domači hiši, se ji je izpolnila. Malo pred smrtjo jo je dal njen brat propeljati domov. Naj ji bo lahka zemlja domača!

Za kongres.

(Krško ob Savi.)

Razglednice v prid evharističnemu kongresu v Ljubljani se dobijo večinoma v vseh trgovinah v Krškem, zlasti še v ugledni trgovini g. Engelsborgerja, ki ima v založbi svoje papirnice izstavljenae vse tri vzorce. Okoličani sezajto zlasti v teh dneh, ko voščite svojem velikonočne praznike, pridno po njih! Skratka, zahtevajte jih dosledno po vseh trgovinah!

Napredujemo.

(Peče.)

Napredujemo vsestransko. Napredujemo v varnostnih naredbah: nabavljamo si lastno brigalno, da ne bo treba v slučaju požara zopet prijeti za kolo in hiteti v Moravce klicat na pomoč. Napredujemo v gradbeni stroki:

Kdor bi rad poznal tuje dežele in življenje po njih, kakor ga od blizu gledajo stotisoči slovenskih izseljencev, kdor bi rad poznal življenje, mišljenje, načrte, upe, veselje, uspehe, skrbi, razočaranja, trpljenje slovenskih izseljencev, razkropljenih po vsem širnem svetu, naj si naroči slovenski izseljenski tednik, revijo

„Duhovno življenje“

ki že tretje leto izhaja v Buenos Airesu, Republika Argentina, in ima svoje dopisnike in sodelavce med slovenskimi izseljenci vsega sveta, posebno odlično pa seznanja svoje čitatele z razmerami v Argentini, deželi velike bodočnosti. Tedensko 32 strani. Letno dve debeli velezanimi knjigi. Letna naročnina 70 Din, ki jih na naš račun nakažite Zdržni gospodarski banki v Ljubljani.

Uprava »Duhovnega življenja«

Avalos 250

Buenos Aires, Rep. Argentina.

prosjina in mila ter govori z njim kakor tečaj, ko je bil še nebožljjen otrok.

Ia v tem šelestenju listja, drhtenju bilk in šepetanju vetra začuje božajočo pesem, šepetajočo uspanko svoje dobre mame. Spet postaja otrok in ves zasanjan hodi okoli poln miline in nežnosti, ki jo ubija vsakdanje in trdo življenje ter borba za obstanek.

Kako lahko mu je v dušil Čudežna toplota se mu razliva po telesu. V tej samoti čuti utrip svojega srca. Tu je sam svoj gospodar, tu je skromni kralj v svoji tihi šarobni deželici, ki mu je nihče vzeti ne more!

Srečen in zadovoljen se naposled zapre v svoj hramček, kjer počiva brezskrbno in sladko na slami ter spi kakor ubit vsa noč do ranega jutra.

In ko vstane, ko odpre oči in stopi na plan ter se zaire na morje rosinih biserov? Vse svetlika okoli njega. Široki listi ga oškrope z roso, da zasije tudi sam in se zastrani v veličastno sonce, ki vstaja in poljublja prebujeno prirodo.

Zdaj naj pa proda ta svoj pravilni svet drugemu? Zdaj naj postane drugi gospodar njegovega vinskega vrha, ki ponosno gleda okoli in njegovega ljubljenega hramčka, kjer preživlja ure sreče in se tako lahko sam poglablja v spomine ter posablja vsakdanje brige?

Fant, bodi pameten in daj ga! Zdaj nimaj okoro nobenega haska od njega, še ti ga dobro plačam, boš imel vsaj denaric ga spet vopodbuja gospodar.

»Daj ga, dajte ponavljajo Petrabave besede tudi drugi.

Mladenič vse presliši in molči.

Buška pa, ki sedi pri peči in obira debelo kost, se boče prikupiti Petraču, se obližne ter se zadere:

Še rad ga boš dal, da veš!

Jože ne odvrne.

Berač kima in gleda po mizi ter čaka, da mu bo kdo natočil. Pa ga vsi prezro. Jezen zamomlja v svojo sivo brado in se počasi vzdigne, upajoč, da ga bo kdo vendar poklical in mu napil.

»Pa Bog plačaj, gospodar!« stisne iz sebe in še enkrat žalostno pogleda Petrača, ki mu samo pokima in se ne briga zanj. Berač stokajčo odhaja, zakakašja, da še enkrat opozori navzoče nase. Ker tudi to ne zaleže, zahrešči nekaj v pozdrav in že je zunaj.

Obiravci se smejejo za njim, saj ga poznajo in vedo, da se zdaj tam zunaj jezi ter jih pošilja k vrugu, ker si bodo brez njega privoščili zadnji požirek.

Še Stefan ga prinese gospodar, ker so bili delavci tako pridni, potem se družba dvigne.

Med prvimi odhajati je Boštajer Jože. Zamisljen odhaja proti vasi. Na svoj vinograd misli in na Petrača, ki bi ga rad kupil. Zdaj mu je še dražji, ko ve, da bi tudi drugi rad tako njegovo prijazno gorico. Že boče zaviti v hrč proti svojemu hramčku, pa se obrne in gre k Jeranovi hiši, ki stoji tesna na samotni. Vse v hiši je mirno, nobena luč ne svedi.

Ali naj pokliče Milko, ki je z drugimi obiravkami še zadržan odšla domov? Morda mladenka še ni legla. Tako rad bi se z njo kaj pomenil! Ves dan sta bila skupaj, vendar niti pet minut nista bila sama in nemotena. Kakor bi mu kdo držal diaz na usta mu je bilo, ko

kako lepo se poda ob vходу v vas nova vila — vila Jakoval! Za letovišcarje kot nalašč: krasno opremljene sobe, centralna kurjava in kuhinja po najbolj izbranem okusu. Napredujemo v prometnem oziru: saj imamo svoj tramvaj. Središče je na veliki cesti pod Vertačo. Od tam gre glavna proga mimo šole in župnišča proti Jakovi vili na levo in zopet nazaj. Druga stranska proga je na vas, tretja pa na Petrič do srednje hiše in zopet nazaj. Pa recite, da nismo res napredni. Ko dobimo v kratkem še novo asfaltno avtomobilsko cesto, pa bodo Peče najmoderneje mestoce v srezu Kamniškem.

Slehernik

(Vodice)

Svojčas je bilo naznanjeno v časopisih, da vprizorimo na prvo postno nedeljo v Domu »Slehernika«, kat. akcija za vas opozarjamo, da vprizori Kat. akcija za krasen verski misterij na Tiho nedeljo popoldne ob treh v Društvenem domu. Ker se dejanje vrši brez premora, zato prosimo, da privedete pravčasno. Izvajanje misterija traja kakih dve uri, torej je čas ugoden tudi za oddalene obiskovalce. Na Tiho nedeljo vsi v Dom v Vodice!

Razno.

(Stara Fužina v Bohinju.)

Zima je za nami. Letos je bila bolj kratka. Prijatelje belega športa pa še vedno vabijo naše krasne, s snegom pokrite planine pod mogočnim Triglavom. — Pri nas smo letos prvi privedli proslavo materinskega dne. Lepo se je izvršila. Tudi obik je bil obilen. Vsa čast našim malčkom in njih učiteljem. Za nedeljo, 7. aprila, pripravljajo naša dekleta lepo narodno bajko s petjem »Izgubljeni raj«. Vljudno vabljeni.

Ponovitev igre.

(Prežganje pri Litiji.)

Igro »Slehernik«, ki smo jo na praznik Mar. Oznanenja igrali in s katero je bilo občinstvo jako zadovoljno, ponovi Rdeči križ v nedeljo, 7. aprila po 10 sv. maši (ob 12. uri) v Ljudskem domu na Prežganjem. To pot bo vstopnina izjemoma znizana in sicer za odrasle in otroke 1 dinar. — Ker je »Slehernik« ravno za postni čas primeren, vljudno vabimo vse, da ta misterij pogledate v obilnem številu. Saj je ta igra lepa priprava na evharistični kongres, ki se letos vrši v Ljubljani.

je hodil s svojo izvoljenko po vinogradu in se pogovarjal samo nepomembnosti. Zdaj bi rad saj nekaj minut z njo šepetal in ji zagotovil, kakor že neštetokrat, kako zelo rad jo ima.

Jože pristopi k oknu za hišo in nalahko potrka.

Okno se odpre. Na njem zagleda Milko. Njena glava je vsa skrita med rdečimi nageljni. Takoj, še preden jo pozdravi, mu mladenka reče:

»Jože! Kesno je že, spat pojdite!

»Saj grem, deklica moja! Nikar ne misli, da sem pijan, trezen sem, kakor bi sploh ne bil vina okusil. Kako lep večer je nočoj! Kar vso noč bi plaval v mesečini s teboj in sanjaril! Moral sem se oglasiti pri tebi, saj veš, da mi je pusto brez tebe, ki si mi vse!«

Mladenka se nasloni na okno in odmakne cvetlični lonček s kromlecm, da se kar zamaje. Zvedavo pogleda vasovalca, ko mu pripoveduje:

»Zadnji čas sem zmerom bolj zaskrbljena. Oče postajajo tako čudni in vedno bolj zamisljeni in mrki. Kako prijazni in veseli so bili nekdanj! Pa tebe so kar radi videli, čeprav nisi bogataš, ne gruntar! Da, da, skrbi jih zdaj mučijo, težke skrbi! Dolgi! Ta nesrečni dolg! Sami so mi priznali, da jih drži za večjo vsoto tisti Jerom, ki jih je pritisnil pri lesu. Menili so, da bodo mnogo zaslužili, pa so dobili pol manj, kot so mislili. Dedec je kupil od njih kar stoječa debla in jih moril ter prevzomal po svoje. Veš, tega človeka se tudi jaz kar bojim. Danes mi je bilo tesno in zoprno, ko sem opazila, da se je hotel nekaj motoviliti okoli mene.«

»Potolaži se, deklica mila! Sama si, drugič

B—ski:

Ob dvajsetletnici svetovne morije

(Nadaljevanje)

V kajnski klavnici je šlo žalostno života-renje svojo pot naprej. Število tam zbranih ujetnikov ni bilo vedno enako. Tega niso bile krive samo bolezni, temveč tudi večna odseljevanja in doseljevanje. Sibirjaki so hodili prositi vojaškega načelnika, naj jim odstopi ujetnike za letno poljsko delo, kar je polkovnik Lomanosov tudi rad storil, zakaj vsak kmet je moral že vnaprej plačati za ujetnika po 4 rublje na mesec gospodu vojaškemu načelniku, ki je ta denar spravil v svoj žep.

Na splošno naši ujetniki, vzlic neznosni mizeriji v kajnski klavnici, niso šli radi na delo in to pred vsem zato, ker so jih mnogi Sibirjaki grdo izkoriščali. Slabo so jih krmili in še tiste štiri rublje na mesec, ki bi jih ujetnik moral dobiti na roko, zadržavali. Ker naši pod takimi pogoji niso imeli veselja do »robotov«, so bili od ruskih stražnikov neredko krvavo tepeni. In tako se zgodilo, da je skoraj vsak dan prišlo v kajnsko klavnico več sto avstrijskih Slovanov, drugih st in še več pa odšlo zopet na delo Bog ve kam.

Jaz sem se sprehal je še vedno med judovskimi klavci v Kajnsku. Čeh Franc Zlamal iz Prostějovega, izobren risar, mi je izgotovil 6 zanimivih prizorov iz ujetniškega življenja v kajnski klavnici. Slike sem srečno prinesel domov in le škoda, da jih ne morejo spremeniti v klise in tako pokazati cenj. »Domoljubovim« bravec.

Nekaj drobiža! »Ruskoje Slovo« št. 140 iz 1915 piše: »Izkazalo se je, da je avstrijski poveljnik v Premišlu pred predajo trdnjave Rusom, mnogo vojakov, četudi niso imeli potrebnih pogojev, povisal v oficirje samo zato, da bi v ujetništvu boljše živeli. — Nekega dne sem govoril z ruskim učiteljem, ki mu imena ne vem. Službeno mesto je imel okrog sedemdeset vrat oddaljeno od Kajnska. Prosil sem ga, naj posreduje pri vojaškem načelniku za izboljšanje našega klavnernega položaja. Smilil sem se mu, saj mi je podaril ves svoj denar — 29 kopejk. Bil pa je preboječ, da bi posredoval.

otrok ni, bo že šlo! Ali veš kaj? Mojo bajto prodam in se k vam preselim. Delal bom za dva in zemlja nam bo ostala! Kar zasnubim te!

Jože govori vedno bolj ljubeče in stiska deklici roko. Mladenca se kar prestraši:

»Ne, nikar! Oče so te dokaj radi videli, a zdaj nečejo več slišati o tebi, sama ne vem zakaj. Bojim se, da jih ni Jerom kaj podpihival. Tistemu njegovemu grdemu prekanjenemu obrazu ne verujem prav nič, saj ga trza in zavija oči, kadar pride v hišo, kakor bi besede siloma vlekel iz sebe. In vendar vem, da je babjak in da zna gladko govoriti, samo če hoče! Zdjaj igra še na slepo srečo in išče pravo karto. Če jo najde, bo kmalu drugačen.«

»Zato ne smem odlašati! Kaj če te Jerom zasnubi? Nekaj časa bo morda res vrtočepil okoli tebe, a ko bo spoznal, da ga ti ne maraš, bo predlagal očetu, da ga vzemi. Bolje, da ga prehitiva in te zasnubim pred njim. Morda se vendar kako odkrižamo tistega dolga, če prodam svojo bajto in si še kje kaj izposodimo?«

»Samo zasnubi me nikar! Bodi pameten in ne dregaj v sršenovo gnezdo! Zdjaj ni varno dražiti očeta, ki so res nataknjeni! Ne rečem kesneje, če vse srečno izteče.«

»Pusti, naj poskusim! Beseda ni konj! Če bodo oči zadovoljni, bo vse še prav in dobro, boš videla draga moja!«

Dekle postaja nestrpno, ker Joža ne odneha. Živo zardi in mu trdo prepove:

»Ne, ne smeš! Ne dovolim ti!«

»In vendarle bom to storil!«

»Potem sem užaljena!«

Zelo je razburjena, komaj slišno želi fantu lahko noč, in zapre okno ter zgine v mraku.

»Pa lahko noč!« odvrne trdo Jože in zavije proti svoji koči. Ko se sredi poti slučajno ozre,

Iz ruskega časopisa sem si tiste dni izpisal tudi sledeče zanimive podatke: Nemška socialna demokracija je dala cesarju Viljemu iz svojih vrst nad en milijon vojakov, glasovala je za vojne kredite in potrdila kršenje nevtralnosti napram Belgiji. Nemški socialni demokrati so posedovali ogromno razširjeno časopisje, so šteli najmanj štiri in pol milijona pristašev in so čuvali nad 20 milijonov mark delavskega kapitala. Vsa svoja načela in ves svoj marksizem so torej poslušni Viljemovi rdečkarji zatajili. Prav nič niso bili boljji od mednarodnih »buržujev«. Če bi bil jaz socialist, bi si pod firmo, ki je med vojno tako globoko potepala v prah temeljna Marksova načela, ne upal nikdar več na dan med delavstvo.

Dne 19. julija 1915 je odšel iz Kajnska na bojišče 4. sibirski oddelek Rdečega križa. Štel je 22 usmiljenih »sester«, 10 »bratov«, 23 starejših sanitetcev, 2 feldericer (za silo zdravnic), 15 zdravnikov in 120 vojakov brez šarže. Oddelek je stal 129.500 rubljev. Posedoval je: 5 kuhinjskih kotlov, 5 kotlov še posebej za čaj, 2 razkuževalna stroja, 2 aparata za preizkušajo vodo, več kopalnih posod, 4 avtomobile, 38 dvokoles, 2 sanitetni dvokolesi, 36 voz za blago in 180 konj. Redne mesečne izdatke tega oddelka so proračunali na 20.000 rubljev.

Dne 30. julija 1915 sem pisal v domovino stanovskemu tovarišu, pisatelju in bivšemu poslanca Francetu Jakliču sledeče: Vsakih 24 ur dobimo malo juhe, nekoliko kaše in 5 dkg mesa. Vsak dan »fašemo« dva funta črnega, slabo pečenega kruha. Zjutraj in zvečer ne dobimo ničesar. Ob sredah in petkih imamo post. Takrat nam postrežejo opodnela le s prežganko in nezabeljeno kašo.

Se nekaj drobiža: Iz ruskih časopisov sem si napisal, da dela severozapadno od Omska na železnici nad 8000 avstrijskih ujetnikov. — Na klavnici nas je zopet čez 1000. — Dne 4. avgusta 1915 sem prejel od zdaj že pokojnega pisatelja Fr. Ks. Stržaja, župnika na Koprivniku, razglednico od 5. 5. 1915, z opombo: »Kaže, da hoc. Pa se je blagi gospod glede končnega izida svetovne vojne zmotil, kakor so se zmotili nešteti drugi zemljani. Visoko tam nad Bohinjem, na koprivniškem pokopališču počiva že več let iskreni moj prijatelj, g. župnik France. Ne morem si misliti, da ga ni več med nami. Še vedno ga vidim na 1014 m visokem »Gospodovem razgledniku«, odkoder je prekrasen pogled na obe dolini in na veli-

se prestraši, da mu zaklecajo kolena in kar glasno zajči:

»Ogenj! Požar!«

Da, na njegovem gričku gori. Prav v njegovem vinogradu mora to biti! O, mili Bog! Njegov hramček je nekdo zažgal, kakor močno kres žari zubelj in osvetljuje bližnjo okolico.

Bolečina ga stisne za srce. Trenutno niti sam ne ve, kaj naj stori, tako je zbeگان. Kako je sploh mogoče, da gori njegov hramček? Rad bi bil vrhu griča in skušal gasiti, če bi se dalo. Morda bi vsaj kako malenkost rečil pred požrešnimi plameni?

»Buška!« mu švigne misel v možgane in glasno mu zdrkne beračevo ime z jezika. Potem se razdvojeni počene počasi proti vinogradu. Dobro ve, da je njegov trud zaman, vendarle hiti, da bi vsaj nekaj rešil, čeprav aluti, da ne bo nič opravil, saj je hram gorel, kakor bi bil s smolo polit. Škode pač ne bo trpel nobene, ker je na srečo zavarovan, toda za vinski domek mu je hudo, novega bo moral postaviti, a starega vendarle ne bo! Zgorel bo vsak hip, a spominil ne bodo zgoreli! Še svetlejši ostanejo v njem!

Ko se poganja v hrbi, opazi človeka, ki mu z griča prihaja nasproti.

»Požigalec! Kdo neki drugi more biti ta čas na goricah!« mu vznikne misel, ko se urno skrije za bližnje drevo in čaka.

Kmalu prihiti po stezi berač Buška, hoteč v dolino. Zelo se mu mudi in vedno se ozira, kakor bi se bal, da bi ga kdo ne opazil.

Jože skoči preden in zakriči:

»Nal. Brez plačila ne smeš oditi!«

Berač se niti dobro ne zave, ko začuti tako zausnico, da se vse posveti pred njim in bi

časne gorske velikane. Tam na »Gospodovem razgledniku« blagoslovlja koprivniški gospod tako drage mu Bohinjce in ves slovenski narod.

Ime vojaškega načelnika v Kajnsku sem že parkrat omenil. Naj povem še, da se je pisal Lomanosov. Refem, da je bil nevreden svojega viteškega stanu. Vsi vemo, da brez reda ni armade in pametna strogost je v vojašnici nad vse nujna potreba. Kar pa je Lomanosov počenjal, je presegalo vse, celo v Rusiji običajne mere. Trezen ni bil nikdar, pa tudi ne toliko pijan, da bi ga alkohol podrl na tla. Sam je pretepal ruske vojaške za prazen nič, naše ujetnike pa je mučil in jim škodil na vse mogoče načine. Ni jim dal predpisane hrane niti stanovanja, v svoj žep je vtikal od ujetnikov krvavo zaslužen denar, za vsako malenkost je ujetnika zaprl za več dni in celo več tednov in ga pustil pretepati in stradati ob slabem kruhu in nevžitni vodi. Privajal si je denar, ki so ga ujetnikom poslali svoji iz domovine in je zahteval od ujetnikov, da so mu dali potrdila tudi za tisto perilo in obleko, ki so ju kupili za svoj denar. — Ves Kajnsk, civilen in vojaški je trepetal pred Lomanosovim. Kako nečloveške kazni je uporabljal takratni vojaški načelnik kaže tudi sledeči dogodek: Ker niso hoteli delati ob slabi hrani in skoraj brezplačno, se je nekega dne vrnil oddelek Srbov in Romunov s kmetov v Kajnsk. Lomanosova je to dejstvo razgotovilo do besnosti. Ukazal je, da morajo štiti Sebi in Romani stati skozi 30 dni »Habt Acht« na solncu in sicer po osem ur. Takrat je bilo v Sibiriji nad 40 stopinj vročine, zato ni čudno, da so mnogi izmed kaznovanih padali na mestu v nezavest. En sem dan se jih je onesvestilo osem. Pozneje je krutež znižal kazni mirnega stanja na solncu na štiri ure. Pa tudi to je bilo za prizadete veliko mučeništvo. Če so boljševiki Lomanosova, to zver v človeški podobi, poslali med tem v krivno deželo, so storihi pač zasluženo delo. Sicer se je Lomanosov še pred padcem ruskega carizma ujel. Pozneje enkrat sem namreč ob Azovskem morju čital, da je bil Lomanosov obojen na tri leta ječe, ker je perilo in obleko, namenjeno vojnim ujetnikom, prodajal in vtikal denar v svoj žep. Sicer pa ni izključeno, da je Lomanosov, hoteč prikriti grehe svoje protoklosti, postal pod sovjeti iz zagrizenega carista najodličnejši boljševik.

padel, če bi ga med potjo ne prestregla spet zausnica od druge plati. Zapeklo ga je, kakor bi bil pritisnil likalnik na obraz, a še bolj ga je mučil strah, ker je bil tako nepričakovano napaden.

Jože pa grmi nad njim:

»Zdjaj sem te poplačal in sodil! Naznanjal te pač ne bom. Čemu naj te še gosposka redi, saj itak ne bo prav nič opravila s teboj! Zagodel si mi jo pa huje, kakor si sam mislil!«

Berač nič ne reče. Noge mu trepetajo in najrajši bi se kar sesedel v travo. Ko vidi, da Jože odhaja, ne da bi se še dalje kaj menil zanj, se šele dobro zave in urnih krač zbeži v dolino.

Ko pride mladenič v svoj vinograd, najde samo še tlečo žrjavico, tako temeljito je ogenj opravil svoje delo. Otožen hodi po pogorišču, kakor bi hotel siloma nekaj dobiti, nekaj najti, kar mu je ostalo od njegovega hramčka. A ničesar ni, zemlja je kakor pokošana in potep-tana.

Vsede se na kamen, ki je stal pred hramom in na katerem je večkrat posedal. Ne mara se več ozreti, prehudo mu je. Glavo si podpre z rokama in vztraja nekaj časa nepremično. Niti misliti ne more, tako mu je težko. Bolečina se mu razleže z glave po vseh udih, čuti jo v telesu, rokah in nogah, trenutno kar ves umrtvi.

Ko ga mine najhuje, se otožno nasmeha.

(Dalje prihodnjt.)

DOMOLJUBOVA UGANKA

Radovednežem povemo, da ta uganka ni n'kaka šala, ampak da gre za res.

Današnja sovjetska Rusija

(Nadaljevanje.)

Znanje kot tako so jako podcenjevali, kajti bili so uverjeni, da bo to nadomestilo že komunistično prepričanje samo, kateremu so posvečali največjo pozornost. Notranjo upravo šol so popolnoma poverili tako zvanim »šolskim republikam«, to je učencem samim pod vodstvom Komsomolcev, kajti učitelji niso zaupali, saj je bilo med njimi komaj 25% komunistov. Učenci vsake šole so tvorili nekak šolski sovjet, ki je bil absoluten gospodar v šoli brez nalog, brez izpraševanja, brez spričeval, brez kazni itd., dočim je bila vsaka veljava sramotno plačanih učiteljev popolnoma uničena. Učitelji in profesorji so bili na milost in nemilost prepuščeni nesramni predrznosti in terorju surovih Komsomolcev, zato je bil njih položaj obupen. Središče vsega pouka je tvorila politika že od prvega šolskega leta dalje (ta je nadomestila nekdanji veonauk) in tudi pouk posameznih predmetov je imel v prvi vrsti namen prepeljati učence s politično zagrizenostjo. Vsebina šolanja je bila skoro izključno politična, v izrazito protiverskem duhu, brez vsakih sledov srčne in duhovne kulture, prefeta s sovraštvom do vsega, kar ni boljševiško, a njih slog je bil podel in skrajno surov. V takem ozračju in med polživljenimi učenci so bili neboljševiški učitelji pravi mučeniki, saj so bili brez kakršnegakoli varstva izpostavljeni trajnemu zasmehovanju, izživanju in nadzorstvu politikujočih otrok.

Da je morala roditi taka »šola« žalosne uspehe, je menda razumljivo. Med učenci je bilo pač opažati željo po znanju, ne pa po učenju, saj je bil pa tudi skoro ves njihov izvenšolski čas izpolnjen s političnimi in protiverskimi prireditvami, demonstracijami, sejami, zborovanji itd., a kar ga je še ostalo, so ga posvečali zlasti športu, ki ga boljševiki izredno pospešujejo. Splošna izobrazba je strašno nazadovala, tujih jezikov ne zna mladina nobenih več, čeprav je bil v višje šole uveden pouk nemščine (od l. 1934 je bila ta zamenjana s francoščino), o pravi zgodovini nimajo pojma, izvenboljševiški svet jim je sploh neznan ali pa imajo o njem popolnoma poltvojen predstave. Čeprav so posvečali vzgojeslovju največjo pozornost in so ustanovili celo vrsto visokih šol za proučevanje raznih vzgojeslovnih vprašanj, je bilo vendarle vse rusko sovjetsko šolstvo v popolnem notranjem razkroju in brez vsakih uspehov. Kljub veliki propagandi za šolstvo je obisk rednih šol napram predvojni dobi celo nazadoval, kajti že leta 1905 je pohnajalo v Rusiji šole 43% za kolo godnih otrok in l. 1914 že celo 70%, dočim je padlo l. 1922 njih število na 38% in se je do l. 1927 dvignilo šele na 60%.

Polegoma so pa boljševiki vendarle videli brezplodnost svojega početja in neizvedljivost »delovne šole«, za katero ni bilo prav nobenih pogojev, zato so začeli trobiti k umiku, kakor tolikokrat tudi na raznih drugih poljih. Ko so začeli odpravljati Nep in uvajati strogo socializirano načrtno gospodarstvo, so takoj spoznali, da je socialistično gospodarstvo neizvedljivo brez vzporednega kulturnega dviga, zato so poleg gospodarske petletke uvedli tudi kulturno, ki naj bi jim prekrbela zadostno število strokovno res usposobljenega osebja. V to svrhu so začeli že l. 1927 vnovič preurejati vse šolstvo ter so mu dali z reformami z dne 3. novembra l. 1931, 25. avgusta l. 1932 in 12. februarja leta 1933 ter še z nekaterimi dopolnitvami iz prve polovice l. 1934 njegovo današnje obliko. Na papirju so sicer še vedno ohranili strogo podreditve vse znanosti marksističnemu materializmu in komunizmu, vendar so bili prisiljeni dati znanstvu večjo svobodo, v šole pa uvesti več reda in resnega pouka, da pridejo tako do neobhodno potrebnih strokovnjakov, brez katerih ni bilo seveda vse njih načrtno gospodarstvo sploh neizvedljivo. Ker pa velikega, resnega in uspešnega šolstva ni mo-

goče zgraditi v par letih, je danes v njem sicer še vedno mnogo polovičarskega in le navideznega, vendar beleži sovjetsko šolstvo v zadnjih letih ogromen napredek v vseh pogledih, kar je zlasti pripisati dejstvu, da se vračajo vedno bolj nazaj k izprva tako obsovanemu »meščanskemu« šolstvu, k čemur jih je potreba enostavno prisilila.

Središče vsega sovjetskega šolstva tvori sedaj nekaka petnadstropna šolska stavba, sestojča iz:

1. predšole, ki obsega otroške vrtnice in šlieno;
2. osnovne šole, ki traja 4 leta;
3. srednje šole, ki traja 3 leta;
4. višje šole, ki traja 3 leta;
5. visoke šole, ki traja 4 leta.

Razen tega so pa v sovjetski Rusiji jako razširjene še tri vrste drugih šol, ki jih druge države ne poznajo, to so: rabjaki (= delavske fakultete), tehnikum in FSU (= nekake tovarniške obrtne šole).

Ko so začeli boljševiki leta 1927 odpravljati Nep in prehajati k načrtnemu gospodarstvu ter so v to svrhu uvedli prvo petletko, se ta ni omejevala zgolj na gospodarstvo v ožjem pomenu besede, temveč so skušali zajeti vanjo prav vse panoge javnega življenja, kajti dolgoletne izkušnje so jih bile dobro izučile, da je gospodarski napredek bistveno odvisen od vzporednega napredka tudi na vseh drugih poljih. Zato so si sestavili petletni načrt tudi za vse šolstvo in ravno tu so vsaj na zunaj dosegli tako nedvomne ter velikanske uspehe, kakor pač na nobenem drugem polju. To nam nazorno dokazuje naslednji pregled števila učencev posameznih vrst sovjetskega šolstva:

Vrsta šol	Število učencev v šol. letu 1927/28	Po načrtu petletke saj bi znašalo število učencev l. 1932	V resnici je bilo učencev l. 1932	Število šol l. 1931 v evropski Rusiji
predšole	485.000	895.000	5.232.000	
osnovne šole	9.242.000	14.186.000	18.754.000	114.111
srednje šole	1.250.000	1.561.000	4.359.000	6.674
višje šole				1.023
visoke šole	185.000	209.000	501.000	66
tehnikum	222.000	327.000	949.000	1.054
rabjaki	45.000	72.000	444.000	177
FSU	111.000	267.000	1.177.000	3.152

Razen v tem pregledu navedenih šol je imela evropska Rusija l. 1931 še 42.000 šol za odrasle nepismene, 3550 drugih ljudskih nadaljevalnih šol, 77 delavskih visokih šol, 8272 znanstvenih šol, 1652 političnih šol za delavce in kmete, 4 umetnostne akademije, 57 zavodov za znanstveno proučevanje, 1 akademijo za proučevanje socializma in 1 akademijo znanosti, a v azijski Rusiji je delovalo samo šol za politično vzgojo 82.902, dalje 109 delavskih visokih šol, 134 »univerze« itd.

V drugi petletki poročajo šolstvu zopet največjo pozornost in hočejo dvigniti število učencev vseh šol od 24,2 milj. na 36 milijonov. Da pridejo do tako krvavo potrebnih strokovnjakov za svojo industrijo, hočejo uvesti v vse šole tudi obvezni tehnični pouk ter tudi po kmetih raztegniti šolsko obveznost na 7 let.

Seveda so v tem šolstvu še silne pomanjkljivosti, ki njegovo vrednost globoko znižujejo pod vrednost sličnih šol po ostali Evropi, vendar je že samo dejstvo, da se število šoloobiskujoče mladine v petih letih več kot podvojilo, nedoglednega pomena za kulturni obrat današnje Rusije. Otkalovati moramo le, da je duh, s katerim se v teh šolah prepaja nad 30 milijonov mladih src, tako strupen.

RAZNO

Stavkajo. Rudarji v premogokopu v Donjeju Ladanju (Hrvatsko Zagorje) že več dni stavkajo, ker jim niso bile izplačane plače že od 1. decembra lanskega leta. V rudnik je bil poslan inženjer Jovanović v imenu rudniškega nadzorstva v Zagrebu v spremstvu g. Komeričkoga, predstavnika Delavske zbornice. Hotela sta mirno poravnati spor, ki je nastal med rudarji in lastnikom premogokopa. Pogovoriti skušala sta pregovoriti rudarje, naj bi zapustili rove in šli na prosto, ker bo sicer trpelo njihovo zdravje. Rudarji se niso dali pregovoriti in hočejo vztrajati v rovih, dokler ne dosežejo svojega namena.

Po 10 letih se je začet pričelo delo v premogovniku v Račanih pri Križevcih.

3000 delavcev iz Poljske se odpotovalo iz Varšave v Abesinijo. Sledijo jim še drugi. Abesinska vlada je povabila te delavce baje radi tega, ker jih tahi pri nujnih gradbenih in drugih važnih delih. Abesinska vlada se je baje obvezala, da to delavstvo ne bo uporabljala niti v svoji armadi in da jih bo ukoj odpustila nazaj na Poljsko, če bi se zapletla v vojno.

Vlado narodne sloge je dobila Belgija. Po strankarski pripadnosti je šest katoličnov, štirje liberalci in pet socialistov. Belgijski socialisti so sedaj prvič v vladi po letu 1927. Predsednik vlade je katoličan van Zeeland.

Nov preobrat so pripravljali v Španiji komunisti. Policija je prila komunistični zarot pravčasno na sled in tako je bil preobrat preprečen.

Menda radi nepazljivosti nekega delavca je nastala v nekem našem manjšem municijskem skladišču eksplozija, pri kateri je bil en delavec ubit, dva hudo, več delavcev pa je bilo lažje ranjenih.

Vojaško sodišče v bolgarski Sofiji je razglasilo sodbo proti 15 orožnikom, ki so pripadali tajnim komunističnim celicam. Dva orožnika so obseli, ostale pa obsodili na večletno ječo.

Katoliško časopisje v španiji lepo napreduje. Nevarno so za delavce osnovali list »Deloc«.

Kuduite pri tvrdkah, ki oglašajo v „Domoljubu“!

DROBTINE

Krona ruske carice. Krona slavne ruske carice Katarine velja 104 milijone ruskih rubljev, zakaj v njej je več briljantov, ki imajo bajno vrednost. V njej je med drugim tudi rubin, ki je velik kot jajce. Zelo carice Katarine je okrašeno s velikim briljantom, ki je nenavadno lep, ter velja 64 milijonov rubljev. A slato jabolko caričino se ceni na 148 milijonov rubljev. — Te dragocenosti hranijo danes boljševiski v moskovski zakladnici. Druge carske dragocenosti so večinoma razprodali, a to in še nekaj drugih hranijo le zato, ker imajo tako visoko ceno, da jih nihče v inozemstvu ne more kupiti. Za te dragocenosti zahtevajo namreč 300 milijonov dolarjev, pa so nameravali pripraviti veliko loterijo, kjer bi vsaka srečka stala 1000 dolarjev. Toda ta načrt je kajpada neizvedljiv, zakaj malo je ljudi na svetu, ki bi mogli dati toliko vsote za eno samo srečko.

Linolej uničuje bacile. Würzburgski zdravnik Lehmann je s poskusi ugotovil, da linolej uniči vse bacile. V 500 primerih je linolej namazal n. pr. s kulturni raznih kile, ki povzročajo gnojenja, tako da je bilo na vsakem kvadratnem centimetru 250.000 do 800.000 kile. Pri srednji in topli temperaturi je linolej pokončal te organizme v 24, pri hladni temperaturi pa v 48 urah. Celo star linolej, ki je ležal 20 let, je kazal te dobre lastnosti, ki izvirajo od linoksina v lanenem olju in jih pospešuje še kolofonij. Uničevanje bakterij, pospešuje tudi ovlažitev linoleja.

Novo gorivo. Sestavljeno je iz petroleja in premoškega prahu. Prvega je v mešanici 60%, drugega 40%. Dokazano je, da se novo gorivo tehnično uporablja na isti način, kot nafta. Posebno angloški tisk poravnava ta novi izum, ki da bo prinesel rešitev promogovne krize v Britaniji. Cunard Line ima baje že patent na to gorivo, ki ga bo začela uporabljati.

Jež je ptice. Dospelj smo vedno mislili, da je jež zelo koristna žival, ki po vrhovih pobira le miši in polže. Zadnje čase so se nekatere znanstveniki delj časa bavili s ježevimi življenjem in ugotovili, da jež jedo tudi ptice. Tako so preenetli ježa, ki se je nastil s mladim škorcem. Enega pa je najbrže že pojedel. Verjetno je, da je jež nevaren za vse ptice, ki gnezditjo pri tleh.

Marconi jevi smrti sarksi. Rimski listi so objavili brzojavko, ki jo je naslovil izumitelj senator Guglielmo Marconi svojemu prijatelju markiju Solariju in ki mu sporoča, da je s ultrakratkimi valovi 57 cm dosegel čistot radiotelegrafsko in radiotelefonsko zvezo na daljavo 270 km. Marconi že delj časa dela s ultrakratkimi valovi in je že lani odkril, da morejo na daljavo ubijati ribe in ptice. Ker so ti poskusi življenjake nevarni, jih vrši na svoji ladji »Elektris« da lež na visokem morju in je baje dosegel že velike uspehe, o katerih pa noče ničesar povedati. Pač pa govori o njih tem bolj navdušeno — Italijanski tisk.

Znal si je pomagati. Zaradi prestopka zoper čistost v pekovski obrti je stal pred sodniki pek. Kot dokaz je ležal na mizi pred sodnikom kolač iz pekove trgovine in iz kolača je gledal mrtev hrošč. Na predsednikovo vprašanje je menil mojster: Da, kolač je že iz moje prodajalne, toda hrošč... hmi S tem je izvelkel stvarco iz kolača, jo pregriznil in pojedel. Gospodje, to vendar ni hrošč, temveč najboljša jagoda! Ker je manjkal sedaj odločilni dokaz, so morali peka oprostiti.

Kje imajo največje sode. Malokomu je znano, da imajo v mestu Heidelbergu na Badenakem sod, ki drži 12.700 galon. Še večji sod imajo v Mikulovu na Moravskem, kajti sod je bil narejen med 30 letno vojno leta 1643 in ga je izdelal sodar Viktor Specht. V 17. stoletju je bil ta sod celih 50 let poln vina. — Na Češkoslovaškem blizu mesta Jašteta na gori Javorniku, imajo sod, v katerega se spravi nad 225.000 galon tekočine. V ta sod gre lahko do 300 ljudi in služi že od leta 1899 za krmo. Kupljen je bil imenovanega leta na dunajski razstavi.

Kako bodo preprečili letalake nesreče. V Franciji se bavijo z izumom, ki bo za razvoj letalstva izredno važen. Daljajo namreč poskuse z letali, katerih kabine imajo pritrjene tako veliko padalo,

Elegantni in varčni

gospodje si naročijo svoje obleke direktno v tovarni, kjer je izbira ogromna in cene letos zopet zelo znižane: hlačevinasta obleka Din 210—, obleka iz meltona Din 270—, iz kamgarna Din 310—, trenchcoat Din 580—, »Hubertus« plašč Din 300—, gumi plašč Din 215—, fantovski pralni kostum Din 50—, svetlot kostum Din 130—, fantovska kamgarna obleka Din 180— i. t. d. Zahtevajte veliki, novi, ilustrirani cenik in vzorce, katere dobite brezplačno.

TRGOVSKI DOM
Sterneski Celje
Štev. 19
TORGATA-VERLA-11-OBLEK

RADIO

Program Radio Ljubljana
od 4. aprila do 11. aprila.

Vsak dan: 12 Plošče, 12.50 Poročila, 13 Čas, plošče, okrog 19 program za naslednji dan. — Četrtek, 4. aprila: 18 Plošče, 18.20 Narodna odbrana, 18.50 Srbohrvaščina, 19.20 Čas, jedilni list, 19.30 Nacionalna ura, 20 Večer domače glasbe, 21.15 Radijski orkester in plošče, v odmoru: Čas in poročila. — Petek, 5. aprila: 11 Solska ura, 18 Filozofski sprehozi, 18.20 Radijski orkester, 18.40 Literarna ura, 19 Radijski orkester, 19.20 Čas, jedilni list, 19.30 Nacionalna ura, 20 Prenoš iz Zagreba, 22 Čas, poročila, Radijski orkester. — Sobota, 6. aprila: 18 Miha Malek, 18.15 Aktualnosti, 18.30 Radijski orkester, 18.50 Francoščina, 19.20 Čas, jedilni list, 19.30 Nacionalna ura, 20 Zunanji polit. pregled, 20.20 Ponedel v glasbi, 21.15 Internacionalni prenos iz Beograda, 21.45 Čas, poročila, 22 Plošče. — Nedelja, 7. aprila: 7.30 Kmetijska posvetovalnica, 8 Plošče, 8.30 Poročila, 8.50 Koncert kolornega tria, 9 Prenoš zborovanja iz Celja, 10 Prenoš cerkvene glasbe iz stolnice, 11 Radijski orkester, 12 Čas, Radijski orkester, 15 Plošče, 16 Premrlovi Sionski spevi, 19.30 Nacionalna ura, 20 Čas, jedilni list, 20.10 Hatzejeve pesmi, 22 Čas, poročila, 22.20 Čajkovski: VI. simfonija na ploščah. — Ponedeljek, 8. aprila: 18 Plošče, 18.40 Slovenščina, 19.10 Zdravniška ura, 19.30 Nacionalna ura, 20 Komemoracija za blagopok. kraljem, 22 Čas, poročila, 22.20 Plošče. — Torek, 9. aprila: 11 Solska ura, 18 Otroški kotiček, 18.20 Gospodinjsko predavanje, 18.40 Nemščina, 19.10 Plošče, 19.20 Čas, jedilni list, 19.30 Nacionalna ura, 20 Politično poročilo, 20.15 Koncert, 21 Radijski orkester, 22 Čas, Poročila, 22.30 Angleške plošče. — Sreda, 10. aprila: 18 Plošče, 18.30 Pogovor s poslušalci, 19 Predavanje, 19.20 Čas, jedilni list, 19.30 Nacionalna ura, 20 Prenoš opere iz Ljubljane. V odmoru: čas in poročila.

da med padanjem celo kabino s potniki vred zadržuje, da ne pade na zemljo premočno. Za slučaj, da pride letalo v nevarnost, da strmoglavi, se padalo samo odpre, kabina se pa od letala sama odloči, in tako so potniki rešeni. Če pa pade taka kabina v morje, je vse tako urejeno, da jo potniki lahko sami naravnajo, da ne more pasti drugače kakor plosko in se tudi ne more potopiti.

Izgubljeni raj. V severni Mezopotamiji, v mestu Tepe Gardi, so pri odkopavanju starin našli ločeno tablico, na kateri je zarisan prizor, ko sta bila Adam in Eva izgnana iz raje. Adam in Eva odhajata iz raje s klonjenima glavama, za njima se pa plazi kača. — Te izkopane so po nanesju učnjakov stare najmanj 6000 let. To pa dokazuje, da so že takrat vedeli o izgubljenem raj.

DOBRO ČTIVO

k Slava sveti hostiji. Založila M. Elizabeta, O. S. Ura. Knjiga predstavlja za naša društva in družbe dragoceno zakladnico iverine, ki se bo dala s pridom uporabiti za razne deklaracije pri evharističnih prireditvah. Pesmi so tudi lepo zasebno čtivo. Zbirka pomeni lep prispevek k splošnim pripravam za evharistični kongres.

k Kuharica. Spizala Marija Remec. Izdala in založila Družba sv. Mohorja v Celju. Zelo praktična knjiga, ki daje nesterito avdovil za kuhanje. Navodila so preprosta, primerna za kmetiško, delavsko in meščansko hišo. Knjigo toplo priporočamo.

k domači vrt. Delo po domačih vrtovih se kmalu pričelo. Vsek bi rad imel najlepši vrt, hkrati pa naj bi bil najbolj strokovnjaško obdelan, urejen in okrašen. Zdej je čas natančno premisliti, kaj in kako bo treba na pomlad z domačim vrtom. A kdo neki naj svetuje in vodi pri urejevanju, pri obdelovanju in pri vseh drugih tako važnih stvareh, ki se tičejo vrta? — Enega zanesljivrega in preizkušnega vodnika in svetovalca vam moremo priporočiti: M. Humečka. Njegova praktična pojasnila, ponazorjena s 102 podobama in z 2 barvnimi slikama v knjigi »Domači vrt«, ki je izšla v drugi predelani izdaji. Vas ne pustite nikdar na cedilu; vse, kar potrebujete, najdete v njih, skratka: idealna knjiga, ki jo mora imeti vedno pri roki vsak posestnik domačega vrta, velikega ali majhnega, zakaj vsakemu pride prav. Cena broširanemu izvodu 42 Din, v polnopravno vezanemu 54 Din (brez poštnine). Naročite nemudoma pri založnici: Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

NAZNANILA

d Novo lekarno v Kranju je otvoril v občinski hiši mag. phurm. Metod Rauch, kjer dobite zdravila sa recepte vseh zdravnikov in na račun bolniške blagajne za zavarovanje delavcev. Novo lekarno pripravljamo.

n Predosleje. Naš dramatični krožek vprizori na Tibo in Cvetno nedeljo ob pol 4 popoldne rimsko dramo »Sv. Just«. Vel ikreno vzbujen!

n Ljudskimi odrom pošilja za vprizoritev novo narodno igro s petjemi »Črna žena« g. iv. Redenšek. Domžale. Igro, ki je zelo lepa in na vsakem odru lahko vprizorijljiva, pripravljamo!

n Mislijaše. Semeni, ki se vrši redno vsako leto 30. aprila, se je letos preložiti na 24. aprila, ker pade letos 20. april na veliko soboto.

Adiergas. Na tibo nedeljo, dne 7. aprila, se bo igrala pred veselejško cerkvijsko igro »Sultanova hčerka in dobri vrtinar«. Igrala bosta fan'ovska in deklitka Marijina družba iz Kranja. Zabelek po litanjah. Pobirali se bodo prostovoljni prispevki, ki so namenjeni revnim otrokom, da se bodo lahko udeležili evharističnega kongresa v Ljubljani. Pridite pogledat!

Bolečine prenehajo.

POZNAVATE
TO ZARAVNI
SREDSTVO SE DREVI

— ko pomočite
bolne in izmučene
noge v kisikovo
kopelj.

Ni več ročice in vrsta kula med prsti
na nogi in zaradi tega se šepajo. Tudi ste-
žilo in vrsta kula ni več in tako peko. Ku-
pite snovnico - najboljši parafinerji ali le-
karni ova Saltrat Rodella. Vajite toliko tega
sredstva v vročo vodo, da bo dobila videt mirica.
Pomočite noge v te kopeli in ojačanje bo nasto-
pilo in s tretjim tretjem Saltrat Rodell zasvie ko-
nik, vzpostavite svetlobni obkaj in odpre-
te bolečine kakor nobene druge sredstva. Zadovolje
vsej se mišičer - vsakej primeru

**SANATORIJ
EMONA**
Ljubljana
Koroška ul. 1
Telefon: Tel. 36-22
odp. ura od 11-1
dr. Fr. Dergas, kirurg, bol. za materij v p.

Mali oglasnik

Vaska družina vrata ni vse prostor vsej za
okraj Dio 5. Narodni "Domoljub" pišejo
samo polovico vse zaporne kmetijske po-
trebine ali prodaje svoje proizvode ali
šeje poslo od doma obratno pomočeno
ali vsajeno iz zvezne

Zadovoljal bente

nko za Velikonof naro-
cite devije pri Jozuju
Jozuju Zapaga št. 35.
p. Silebnak

Bošnjaci pri Tostcu

v Kamniku pozivlje do-
bitno gospodarje, kateri
smajo se vrniti-ke kade
v sluzni, naj jih letom
14 dni driznejo sicer
napaden!

Posebna lista, brez-

parfiter dohile na
otročino od-
plačila pri "Telma-
Ljubljana, Mestni trg 25
Spre memo potnikel!

Fanta

12-14 let stare-
ga, polstarih
krič, staršev, srec-
nem in zdrava. Poiz-
se v običnem vrstu
Polje pri Ljubljani.

Najljepše blago

v delne izben Nastoj-
takoj - Klebe št. 23,
Jelica.

Miša s delavnica

okraj nje vti in zija
na lepem prometnem
prostran se ugodno
prostran Pojanina daje
Ivan Pirc, trg. Dravje
št. 99 ob drizni cestl.

Službeno prihodno in

podpisno za
vse kmetiča dela sprejem-
nem Nastoj v upravi
Domoljuba pod št. 3654.

Čokoladni na 50 kra-

njive-kul-
na, pa 17 januar-
bel in precej pravnih
janjev na posoni prida
v županišu v Velico
vem.

Žolja za valenje, od

kožki prevor-
sto blazenske jasnje,
se dobe pri Špenko
Miha, Bukovica 52, p.
Vodice nad Ljubljano.

Kovaškega pomočnika

sprejemem takoj za bru-
lenje nekaj in druga
orožna dela. - Nastoj
takoj Matevž Krmelj,
okrajni kovač, Log. p.
Škofja Loka

Blagovna za koraliko

obrt sprejemem.
Hrana in stanovanje v
hiki. Revnejega bomo
podpirali. Pomučbe na
upravo Domoljuba pod
»Kovač št. 3457.

Vojska polstarih sta-

rišev za kovaško izdelo-
vanje poljskega orožja
takoj sprejemem; isto-
tam tudi pomočnika.
Miha Lofar, kovač oro-
dja, Sr. Gornjeje 7, p.
St. Vid nad Ljubljano.

Fanta od 16 let stare-

ga, sprejema za
domača dela. Podriza,
lg št. 147.

Najboljše obleke,

hlaba, perilo itd. kupte
zejo ugodno pri Pres-
kerju, St. Petra c. 14,
Ljubljana.

Za vrajce, ovratnike in kravaie potrošijo možk
mesta Londona vsako leto okoli 10 milj. funtov, t.j.
blizu dve milijardi in pol dinarjev.

Fige za žganjekuho

oddaja po najnižji ceni terdka
IVAN JELAČIN, Ljubljana Emonska c. 8.

Da ima reka Temza v Londonu stalno potrebno
globino, je treba vsako leto iz nje odstraniti okoli
en milijon ton blata in drugih snovi.

Amerika ima še vedno okrog 10 milijonov brez-
poselnih ljudi.

Za Jugoslovanska tiskarno; Karel Čol

»SLOVENE«

je edini slovenski katoliški dnev-
nik. Piše v duhu Katoliške ak-
cije. — Stane na mesec 25 Din.
— Pišite, da ga Vam pošljejo
nekaj številk brezplačno na
ogled. — Naslov: »Slovenec«,
Ljubljana, Jugoslov. tiskarna.

M. Lattimore je bil 45 let pismonosla, v tem
basu je prehodil 400.000 kilometrov.

Najbolj čudno župniško upravlja duhovnik pe-
trovski družbe v Iraku. Obseg župnije meri v
dolžini skoraj dvatisoč kilometrov, v širini pa samo
tri metre, nanječ, on je dušni pastir puznikov in
vzdihavcev tevovoda, po katerem se pretaka reka.

Univerzitetna knjižnica v Karlovcu je tretja
največja na svetu in ima nad poldrug milijon knjig.

Za žganjekuho krijače fige, razne in silve
oddaja po ugodnih cenah
FRAN PODAČNIK d. r. z. z. Ljubljana, Tyrske ceste 23
Javna skladišča (Balkani)

Največji kmetovdor na Anglijskem je Viktorija ko-
koder v Londonu, ki ima 24 perosov.

Sanje v Londonu je 3495 gledaliških igrakov
in 308 igraki.

Anglijski trgovci kovca, prodajo vsako leto pol-
drugi milijon bicikljev.

»BOGOLJUB«

najboljši in najlepše opremljeni
nabožni mesečnik v naši državi.
Ima vedno lepe slike v bakro-
tisku. Pišite, da ga Vam pošljejo
na ogled. Naslov: »Bogoljub«,
Ljubljana, Jugoslov. tiskarna.

Kardinal Pie je rekel: Če bi v nekem
kraju tudi vsi ljudje prišli k pridigi, a vsenj
očake čitali slabo časopisje, bi v kratkem
uzidilo slabo časopisje vse, kar je dala do-
braga pridivica.

Provrstni cement, umetna gnojila ter

semena sluzi v zalogi pri
GOSPODARSKI ZVEZI V LJUBLJANI

Tyrske ceste št. 29.

V angleški armadi se prestopilo stalno zbirajo
ljudi potegov je vedno manj. Pred desetimi
let je bilo lemo okoli 300 desetercev, sedaj pa
samo še okrog 30.

Svetovni delavski organizacije Anglije so imele
leta 1930 št. manj kot 5.340.000 članov, ob letnici
izidnega leta pa samo še 4.385.000, torej skoraj po-
lovinico manj, socialisti se vselej več.

Nad svetovno vsjeto je bilo nad Londonom 25
podalnih napadov. Vsaka skupaj je padlo na meso
822 bomb, ubitih je bilo 264 ljudi, ranjenih je 1264.

Francoski vsleraj klubov.

Ne obišite mi življenj preveč; ne smajo se
pomerljivo svatiti, ker kandidiram za socialistični
klub (Le Bleu)

Izdavatelj: Dr. Gregorij Petič

Urednik: Jaka Kostelc